ሓዳስ ኤርትራ

መበል 35 ዓመት ቁ.206 | ረቡዕ 29 ሚያዝያ 2026 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ዜና

ገጽ 4
ኣገዳስነትን ጥቕሚን ጸሃያይ ባሕሪ
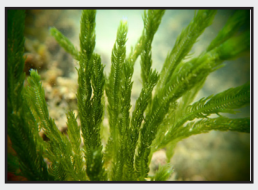

ገጽ 6
ምልክታ

ገጽ 9
ጽልዋ ግሎባውነትን...

ገጽ 11
ደባርዋ - ቀደም ብሽክለታ ቀጺሉ

ጋሽ-ባርካ፡ ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት ተኸቢሩ

ባሕቲ ግንቦት - ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት፡ ብደረጃ ዞባ ጋሽ-ባርካ ብ26 ሚያዝያ ኣብ ኣቑርደት ተኸቢሩ።

ሓላፊ ጨንፈር ሃብቲ ሰብ ኣብ'ቲ ዞባ ኣቶ ዓብዱ ሳልሕ፡ ኣብ ሃገርና ተራን ኣበርክቶን ሰራሕተኛታት ኣብ ኩሉ ዓውድታት ጉሉሕ ምዃኑ ብምጥቃስ፡ ባሕቲ ግንቦት ክንዮ ዝኽሪ ኩሉም ሰራሕተኛታት ንዘለዎ ኣፍራይነትን ኣበርክቶን ሓላፍነት ዝሰከሙላን ንዓቕሙ ዕዮ መብጽዓኦም ዘሐድስላን ከምዝኾነት ገሊጹ።

ኣብ'ቲ ጨንፈር ሓላፊ ምክትታል ፕሮጀክትታት ኣቶ ቅዱስ ምስጉን ብወገኑ፡ ብቑዓት ሰራሕተኛታት ክብ ንምባል፡ ብደረጃ ዞባ ኣብ ማሰልጠኒ ማእከላት ተኾምብየን ባርንቱን ሞያዊ ስልጠናታት ከምዝወሃብ ብምጥቃስ፡ ባሕቲ ግንቦት - ክብርታት ሰራሕ ብዮዝበራዊ ዕዮ ንምርግጋጽ ቃል ዝአተውላ ዕለት ከምዝኾነት ሓቢሩ።

ኣብ መወዳእታ፡ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ኣቑርደት ኣቶ ኢሳቕ ጥዑም፡ ሰራሕተኛታት ሃገራዊ ረቡሓን ብልጽግናን ኣቐዲሞም፡ ንኹሎም መሰናኽላትን መድረኻዊ ብድሆታትን ብንቕሓት ማኪዮም፡ ንመደባት ልምዓት ድርኺት ኣብ ምፍጣር ንዘዘውርዎ ዘለዉ ኣበርክቶ መጉሲ።

እቲ ኣጋጣሚ፡ ብዝተፈላለየ መሰናድኣታት ደሚቑ ነይሩ።

እዚ ከም'ዚ'ሉ እንከሎ፡ ብምኽንያት 1 ግንቦት - ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት፡ ኣብ ዞባ ዓንሰባ ዝርከቡ ሰራሕተኛታት ወፈራታት ልምዓት

ኣካዪዶም።

ሓላፊ ጨንፈር ሃብቲ ሰብ ኣቶ ኣቶብርሃን ጉብራት ንኤሪና ኣብ ዝሃቦ ሓብሬታ፡ ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት ንሰለ ዝኽሪ ጥራይ እትኽበር ዘይኮነት፡ ግቡኣትን መሰላትን ሰራሕተኛታት ኣብ ቦታ ሰራሕ ንምርግጋጽ፡ ኣብ መንጎ ኣሰራሕትን ሰራሕተኛታትን ጥዑይ ዝምድናታት ንምፍጣር ዝተሰላሰለ ዕማም ዝዮምገመሉን ንዝበለጸ ወጽኢት ብሓድሽ መንፈስ እትብገሰሉን ዕለት ከምዝኾነት ገሊጹ።

ዓንሰባ - ናብ ታሪኻዊ ቦታ ዝግበር ምብጻሕ፡ ክድፋኣሉ መዘኻኸሪ ቀሪቡ

ናብ ታሪኻዊ ቦታታት ጽንዓትን መኸተን ዝግበር ምብጻሕ፡ ኣብ ምውርራስ ታሪኽ ሓርነታዊ ቃልሰና ዓቢ ተራ ስለዘለዎ ብደረጃ ሃገር ክድፋኣሉ፡ ካብ 24 ክሳብ 27 ሚያዝያ ናብ 'ግንባር ሓልሓል' ዑደት ዝፈጸሙ ኣባላት ማሕበር ምትሕግጋዝ ክፍለ ሰራዊት 96 ነበር ጸዊዖም።

"ግንባር ሓልሓል፡ ብዘሐ. ሱብን ዘመናዊ ኣጽዋርን፡ ንብዓል መትከል ኩቶ ክሰዕር ከም ዘይክእል ዝመስከረ'ዩ" ዝበሉ ወሃብቲ ርእይቶ፡ ከም ኣብ ኩሉ ግንባራት፡ ኣብ ግንባር ሓልሓል ንዘተፈጸመ ቅያታት ብምጥቃስ፡ ታሪኽ ናብ ተካእቲ ወለዶታት ብግቡእ ንኽሰጋገር፡ ተመሳሳሊ ምብጻሕ ቀጻልነት ብዘለዎ ኣገባብ ክትግበር ተላብዮም።

ናይ ክብሪ ኣቦ-መንበር ማሕበር - ብርጋዴር ጀነራል ጸሃየ ካሕሳይ፡ ህዝቢ ኤርትራ ብውሱን ዓቕሙ ኮይኑ ገዚፍ ሱብን ኣጽዋርን ዘውንን ዝነበረ ሰራዊት መግዛእታዊ ስርዓት ኢትዮጵያ ኣላሽ ኣቢሉ ናጽነቱ ዝጨበጠ፡ ሳላ ኣብ ንቕሓት ዝምርኩስ ጽንዓትን ተወፋይነትን ተጋዳላይን ህዝብን ከምዝኾነ ብምሕባር፡ እቲ ዑደት ንዝሓለፈ ታሪኽ ንምፍላጥን ንምስናድን ኣገዳሲ ምዃኑ ሓቢሩ።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ንጅግንነትን መኸተን ተጋዳላይን ኣበርክቶ ህዝቢን፡ ኣብ 1984 ዝነበረ ኩነታት ደርግን ተጋዳላይ ካብ መቐሎ እናመቐለ ህዝቡ ንምድሓን ንዝገበሮ ኣበርክቶን፡ ከምኡ'ውን ብ16 ጥቅምቲ 1986 ዝተፈጸመ ስርሒት ኮማንዶ ኣብ መለብሶን ካልእን ዝገልጽ ትረኻ፡ ብሰብ ውዕሎ ተኻዩዱ።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ማሕበር ብኣስታት 200 ሽሕ ናቕፋ ኣብ ኣሕዳሪት ቤት-ትምህርቲ ኣስማጥ ዝሰረሖ ሜዳ ኩዕሶ መርበብን ስኪዕትን ተመሪቑ።

ኣብ 1983 ብ'መንጥር እዝ' ዝፍለጥ ልዕሊ 23 ሽሕ ዓቕሚ-ሱብን ዘመናዊ ኣጽዋርን ዝዓጠቐ ሰራዊት መግዛእታዊ ስርዓት ደርግ፡ ንሓልሓል መበገሲ ገይሩ ብሰላሕታ ንናቕፋ ብድሕሪት ንምጥቃዕ ብዝገበሮ ፈተነ ዝተመስረተ ግንባር ሓልሓል፡ ኣብ 1985 ወፍሪ ባሕሪ ነጋሽን ኣብ 1986 ስርሒት ኮማንዶ ኣብ መለብሶን ዝጠቓልል ክበድቲ ምርብራባት ዝተኻየደሉ ታሪኻዊ ግንባር'ዩ።

ባጽዕ - መደባት 'ትምህርቲ ንዓበይቲ' ንምሕያል ተዘትዩ

ኣብ ንኡስ ዞባ ባጽዕ ኣብ ዝሓለፈ 10 ዓመታት ንዝተተግበረ መደባት ትምህርቲ ንዓበይቲ - ምስናይ ብልጫታቱን ብድሆታቱን ዝገምገመ ኣኼባ ብ24 ሚያዝያ ተኻዩዱ።

ሓላፊ ኣብያተ-ትምህርቲ ናይ'ቲ ንኡስ ዞባ መምህር እስማዒል ሳልሕ ኣብ ዝሃቦ መብርሂ፡ መደብ ትምህርቲ ንዓበይቲ ንምሕያል ኣብ ኩለን ምምሕዳራት ከባቢ ዕቱብ ጻህያ ከምዝተኻየደ ብምግላጽ፡ ኣብ ገለ ምምሕዳራት ከባቢ ብፍላይ ድማ ምሕደግ ኣብ ዝበላ ዓድታት ሓያል ስራሕ ስለዘድለ፡ ተራ ኣመሓደርቲ ከባቢ ክብርኽ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ - ሓላፊ ኣሃዱ ምክትታል ትምህርቲ ንዓበይቲ መምህር መሓመድ ዑስማን ብወገኑ፡ መደብ ትምህርቲ ንዓበይቲ በጺሖዎ ዘሎ ደረጃ፡ ተቐሲሙ ዘሎ ተመኩሮታት፡ ከምኡ'ውን ኪጋጥሙ ዝጸንሑ ብድሆታት ብዝርዝር ድሕሪ ምብራሁ፡ ብደረጃ ዞባ ኣብ 2008 መጠን ምጥፋእ መሃይምነት 59 ሚእታዊት ዝነበረ፡ ኣብ'ዚ እዋን'ዚ 70 ሚእታዊት በጺሑ ከምዘሎ ገሊጹ።

ተሳተፍቲ ኣብ ዝቐረበ መዘዩ ነጥብታት ድሕሪ ምምይያጥ፡ መደባት ትምህርቲ ንዓበይቲ ንምሕያል ኣብ ዝግበር ዕማም ተራኦም ከምዝዕዘዙ ኣረጋጊጾም።

ኣመሓዳሪ ከተማ ባጽዕ ኣቶ ሃይለ ኣስፍሃ ኣብ ዝሃቦ መዛዘሚ ቃል፡ ዝቐረበ ሓሳባትን ርእይቶታትን ኣብ ዝቕጽል ናይ ሓሙሽተ ዓመታት ውጥን ሓጋዚ ከምዝኸውን ብምግላጽ፡ ምምሕዳር ንኡስ ዞባ ምስ ኣመሓደርቲ ከባቢ ቀጻሊ ርክባት ብምክያድ፡ ኣብ ምዕዋት ሸቶ መደብ ትምህርቲ ንዓበይቲ ኣበርቲዑ ከምዝሰርሕ ሓቢሩ።

ዓንሰባ - ቅነ መጽሓፍትን ምህዞን ሰንዓን ንምክያድ ምድላዋት ተጻፊፉ

ሃማመተኤ ጨንፈር ዞባ ዓንሰባ፡ ካብ 30 ሚያዝያ ክሳብ 10 ግንቦት ንዝካየድ ጥሙር መደባት ቅነ ምርኢትን መሸጣን መጽሓፍቲ ከምኡ'ውን ውድድር ምህዞን ሰንዓን ዝግበር ምድላዋት ከምእተጻፈፈ ሓቢሩ።

ሓላፊት ክፍሊ ፕሮጀክት ወ/ሮ ሻምላ ጉብረኪዳን ኣብ ዝሃቡቶ መብርሂ፡ እዚ መደብ'ዚ ኣብ ሕብረተሰብ ብሓፈሻ ኣብ ተመሃሮን መንእሰያትን ድማ ብፍላይ ዘሎ ናይ ንባብን መሃዘኦትን ዓቕምን ፍልጠትን ንምዕባይን ዝምባለኦምን ክእለቶምን ንምልላይን ምቹእ ባይታ ዝፈጥር ምዃኑ ኣብሪሃ።

ኑቲ መደብ ብኹሉ መዳዩ ንምስፍሑን ንምሕያሉን ምስ መሻርኽቲ ብምውህሃድ ካብ ዝካየድ ሓያል ጻዕሪ ልዑል ተመክሮ ከምእተቐስመ ዝጠቐሰት ወ/ሮ ሻምላ፡ ኣብ ከተማ ከረን ጥራይ ተሓጺሩ ዝነበረ ቕነ ምርኢትን መሸጣን መጽሓፍቲ፡ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ንኡስ ዞባታት ዓዲተከሌዛን፡ ዲላበርዕድ፡ ሓጋዝን

ከረንን ከምእተኻየደ ብምግላጽ፡ ሎሚ ዓመት ንኡስ ዞባ ሓመልማሎ ተወሲኺ ብምህላዋ ኣብ ሓሙሽተ ንኡሳን ዞባታት ክእንገድ ምዃኑ ኣፍሊጣ።

ንምርኢትን መሸጣን ዝቐርብ መጽሓፍቲ፡ ብጸሓፍትን ኣብያተ-መሸጣ መጽሓፍትን ክኸውን ከሎ፣ ንምህዞን ሰንዓን ዝቐርብ ትሕዝቶታት ድማ፡ ቴክኖሎጂ ኮምፕዩተር፡ መካኒካዊ ስርሓት፡ ኤለትሮኒክስን ሕርሻዊ ምህዞታትን ከምዝጠቓልል ኣነጺራ።

ኣብ ርእሲ ምርኢትን መሸጣን መጽሓፍትን ስራሓት ምህዞን ሰንዓን፡ ውድድራት ሓፈሻዊ ፍልጠት፣ ኣብ ንባብ ዘተኩረ ኣስተምህሮታት፣ ከምኡ'ውን ኀስንሳትን ሓባራዊ ዘተን እውን ተዳልዩ ከምዘሎ ሓቢራ።

"ፍልጠት፡ መሰረት መሃዘኦትን ምዕባለን" ብዝብል ቴማ ኣብ ዝካየድ ቅነ፡ ምርኢትን መሸጣን መጽሓፍቲ ንሻድሻይ ግዜኡ፣ ምርኢትን ውድድርን ምህዞን ሰንዓን ከኣ ንሳልሳይ ግዜኡ ክካየድ'ዩ።

ዲጋ ከርከበት፡ ንልምዓት ጀራዲን ዓቢ ድርኺት ከምዝፈጠረት ተሓቢሩ

ዲጋ ከርከበት፡ ጸፍሓውን ትሕተ-ባይታውን ትሕዝቶ ማይ ናይ'ቲ ከባቢ ብምህብታም፡ ንዝካየድ ልምዓት ጀራዲን ዓቢ ድርኺት ከምዝፈጠረት፡ ሓረስቶትን ሰብሞያ ሕርሻን ሓቢሮም።

ሓላፊ ቤት-ጽሕፈት ሕርሻ ኣብ ንኡስ ዞባ ከርከበት ኣቶ ነጋደ ጉብረኣብ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኣቐዲሙ ኣብ ገማግም ሩባታት ከርከበትን ሳዋን ብውሱን ደረጃ ልምዓት ጀራዲን ይካየድ'ኳ እንተነበረ፡ ብሰንኪ ዋሕዲ ትሕተ-ባይታዊ ማይ ዘጋጥሞም ዝነበረ ሓረስቶት ከምዝነበሩ ብምዝካር፡ ምስ ምህናጽ ዲጋ ከርከበት ግን፡ በኹሉ ዝጸንሐ ጀራዲን ክለምዕን ብርኩት ምህርቲ ክሕፈሶን ከምዝጀመረ ኣረዲኡ።

ካብ 650 ሄክታር ንማሳኖኣዊ ሕርሻ ዝለምዕ ከባቢታት ከምዘሎ ዝጠቐሰ ኣቶ ነጋደ፡ ዲጋ ከርከበት ኣብ ርእሲ'ቲ ኣብ'ቲ ፕሮጀክት ፈጠራቶ ዘላ ለውጢ፡ ልምዓት ጀራዲን ንኽሰፍሕ ከምኡ'ውን ምህርቲ ብዓይነትን መጠንን ክብ ንኽብል ዕድላት ከምዝኸፈተት ገሊጹ።

ኣልማዕቲ ጀራዲን ብወገኖም፡ ቅድሚ ዲጋ ከርከበት ምህናጻ ንልምዓት ዝኸውን ማይ ንምርካብ ኣዝዩ ዓሚቝ ዒላታት ክኹዕቱን ከቢድ ወጻኢታት ክዝብሩን ይግደዱ ምንባሮም፣ ብሰንኪ ዋሕዲ ማይ ከኣ ተሰሪዑ ቁሩጽ ካብ ልምዓት ዝተሰናኸሉ ከምዝነበሩ ብምዝካር፡ ዲጋ ከርከበት ተሃኒጻ እኹል ትሕዝቶ ምስ ኣዋህለለት ግን፡ ማይ ብቐረባ ክረኽቡ ብምብቃዖም ምህርቶም ብዙሕ ዓጸፋ ዝዓበዩሉ ባይታ ረኺቦም ከምዝለዉ ሓቢሮም።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፉኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ፋጥና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.113395-07588045
ምልክታ
ቍ.ስ 125013 - ቍ.ሳጸ. 1284

ዓዲቐይሕ - ልዕሊ 660 ከረጺት ደም ተለጊሱ

ኣብ ዓዲቐይሕ፡ ትሕዝቶ ሃገራዊ ባንኪ ደም ብምስሳን ህይወት ውጹዓት ወገናት ንምድሓን ካብ 22 ክሳብ 25 ሚያዝያ ብዝተኻየደ ወፍሪ፡ ልዕሊ 660 ከረጺት ደም ተለጊሱ።

በዚ መሰረት፡ ካብ ኮለጅ ትምህርትን ስነ-ቋንቋን ዓዲቐይሕ 386፣ ካብ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ዓዲቐይሕን ሰራሕተኛታትን ድማ 280 ከረጺት ደም ከምእተለገሰ፡ ኣብ ሃገራዊ ባንክ ደም ሓላፊ ኣገልግሎት ልግሲ ደም ኣቶ መሓሪ ኣብርሃም ሓቢሩ።

ኣብ ልግሲ ደም ዘሎ ኣፍልጦን ንቕሓትን ንምብራኽ፡ ኣቐዲሙ ኣብ ተመሃሮን ሰራሕተኛታትን ኀስንስ ከምእተኻየደ ብምጥቃስ፡ ውጽኢቱ ዝምስገን ከምዝነበረ ገሊጹ።

ኣብ ሃገራዊ ባንኪ ደም ሓላፊ ኀስንስ መንእሰይ ብርሃነ ኣኽሊሉ ብወገኑ፡ ተመሃሮን መንእሰያትን ዝወሰድዎ ተበግሶ መርኣያ ሰረጹ ዘሎ ንቕሓት ከምዝነበረ ብምጥቃስ፡ ካልኦት ኣካላት'ውን ክስዕብዎ ተላብዩ።

ማእከል - "ሕሳብ ብተግባር" ብዝብል ቴማ መዓልቲ ቁጽሪ ተዘኪሩ

ኣብ ዞባ ማእከል - ንኡስ ዞባ ጋላ-ነፍሒ፡ "ሕሳብ ብተግባር" ብዝብል ቴማ፡ መዓልቲ ቁጽሪ ብ25 ሚያዝያ ኣብ ዓዲ-ጓዕዳድ ተዘኪሩ።

ሓላፊ ትምህርቲ ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ መምህር ዳኒኤል ሰለሙን፡ ዓውደ-ትምህርቲ ሕሳብ ናይ ኩሉ ብድሆታት መፍትሕን ነፍሰ-ምትእምማን ክተዕቢ ዝሕግዝን ከምዝኾነ ብምጥቃስ፡ ኣብ ዓይነት ትምህርቲ ሕሳብ ዝጸንሐ ግጉይ ኣጠማምታ ክእረም ከምዝግባእ ኣገንዚቡ።

ኣብ'ቲ ኢጋጣሚ፡ ብደረጃ ንኡስ ዞባ ኣብ ዝሓለፈ 3 ዓመታት ኣብ ክሉብ ዓውደ-ትምህርቲ ሕሳብ ኣተኩሩ ዝተኻየደ ንጥፈታት፡ ዝተራእየ ብልጫታትን ዝነበረ ድኻማትን ዝምልከት መብርሂ ቀሪቡ።

ሓላፊ ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ማእከል መምህር በላይ ሃብተጋብር ብወገኑ፡ ቤት-ጽሕፈት ትምህርቲ ንኡስ ዞባ ጋላ-ነፍሒ ከካይዶ ዝጸንሐ ጻዕሪ ኣተባባዒ ውጽኢት የመዝግብ ከምዘሎ ገሊጹ።

ኣብ መወዳእታ፡ ኣብ ቀዳማይ ሰሚስተር 2025/2026 ኣብ ዓውደ-ትምህርቲ ሕሳብ ሚእቲ ካብ ሚእቲ ዘምጽኡ ተመሃሮ መባእታ፡ ማእከላይን ካልኣይን ደረጃ፣ ከምኡ'ውን ንኣበርክታውያን መምህራን ሽልማት ተዓዲሉ።

ስእሊ-ዮውሃንስ መብራህቱ

ዓለማዊ ዛዕባ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታት

ታደሰ ተኽለ

ዘመናዊ ኣገባብ ምክልኻል ፍርያት ጣንጡ ይምዕብል

ብዘይካ ኣብቲ ጣንጡ ከፋሪ ዘይክእል ኣዝዩ ቁራር ክሊማ ዘለዎ ከም ኣይስላንድን ዋልታታት ዓለምን ዳርጋ ኣብ ዝበዝሕ ክፋል ዓለምና ንሓያሎ ዘበናት ንማሕበረሰባት ከሳቕን ከጽንትን ዝጸንሐ ዓሶ ኣብዚ እዋን ብዘበናዊ ኣገባብ ሕክምና ካብ ዓለም ንምጥፋእ ይጽዓረሉ ኣሎ። ዛጊት ኣስታት 45 ሃገራት ዓሶ ካብ ሃገር ከምዝጠፈአ ዘረጋግጽ ምስክር ወረቐት ከም እተቐበላ ዝፍለጥ እኳ እንተኾነ ኣብ ሓያሎ ሃገራት ደቡባዊ ሜዲተራንያንን ኣብ ኣመሪካታትን ተርእዮ ናይቲ ሕማም ኣዝዩ ተዳኺሙ ከም ዘሎ ይፍለጥ። ኣብ ውሽጢ ሃገር ብተኸታታሊ ንሰለስተ ዓመት ቡቲ ሕማም ዝተታሕዘ ሰብ ምስ ዘይርከብ ሓንቲ ሃገር ዓሶ ከም ዝጠፈኣት ዘረጋግጽ መለክዒ እዩ።

ክሳብ ካልኣይ ኩናት ዓለም ብተርእዮ ዓሶ ዝሳቐያ ዝነበራ ሓያሎ ካብ ሃገራት ምዕራብ ኣብ ሰብዓታት ብዘወሰደኦ ጽዕጹዕ ጣንጡ ናይ ምጥፋእ ወፈራታት ካብቲ ሕማም ናጻ ክወጻ ከምዝኸኣላ ጸብጻባት የረድኡ። ጣንጡ ከፋሪ ዝኽእል ክሊማን ጅቕጅቕን ካብ ዘለዎ ሰፍራ ጣንጡ ፈጺመን ክጠፍኣ ስለ ዘይክእላ ናይቲ ሕማም 'ጀርም' ኣብ ደሙ ዝተሸከመ ሰብ ኣሰጋጋሪ ናይቲ ሕማም ኪይከውን ካልእ ዝወሰድ ከቢድ ጥንቃቐ እዩ። ኣብተን ሕማም ዓሶ ከም ዝጠፈአ ክንገረለን ዝጸንሓ ሃገራት፣ ካብ መገሻ ዝምለስ ብሕማም ዓሶ ዝተታሕዘ ሰብ ብጣንጡ ከይተነኽሰ ከሎ እቲ ሕማም ካብ ደሙ ብሕክምና ይጸርየሉ።

ኣብ ቀረባ ግዜ ዓሶ ካብ ሃገር ከም ዝጥፈአ ካብ ዝተመዝገባ ሃገራት ግብጺ፣ ኣዘርባይጃን ታጂክስታንን ጂዮርጂያን ይርከባ። መብዛሕትኡ ካብ ህዝባ ኣብቲ ብዋግሒ ለስ ኒል ብማሕረስ መስኖ ዝናበር ግብጺ ንዝሓለፉ ሰለስተ ዓመታት ተርእዮ ናይቲ ሕማም ከተጥፍእ ዝተጠቕመትሉ ሜላ እንታይ ኩን ይኸውን? ጣንጡ ካብ ዓለም ጠፊኣ እንድሕር ተወርዩ ኣብ ጅቕጅቕ መስኖ ኒል ክትሰኣን እያ ኢልካ ምግማት ዘጸግም እዩ።

ኣመሪካ ኣብ ሰብዓታት ዝተጠቕመትሉ ሜላ ኩሉ ግዜ ኣብ ምክልኻል ዓሶ ኣብ ዝተኩረ ዜናታት ዝዘከር እዩ። ኣብ ገምገም ሩባታትን ዳህሪ ዝበዝሖ ከባቢታትን ብጽዕጹዕ ዘመናዊ ኣገባብ ሓርጭ ዲዲቲ ብምንስናስ ንመፍረ ጣንጡ ኣዚያ ኣዳኺማቶ። ሓያል ክፋል ናይታ ሃገር ከኣ ካብ ስክፍታ ጣንጡ ናጻ ምስ ወጸ ኣብ ተሸካሚ ሰብ እቲ ጀርም ከይርከብን ናብ ጣንጡ ከይሰግርን ድማ ከቢድ ሕክምናዊ ክትትል ተኻይዱ። ኣብዚ እዋን ብጀካ ሳሕቲ ኣብ ደቡባዊ ግዝኣት ናይታ ሃገር ዘሎ ቆላታት ክኸሰት ይኽእል ተባሂሉ ዝፍራሕ ስክፍታ እታ ሃገር ካብ ዓሶ ናጻ ከም ዝኾነት እዩ ጸብጻባት ዝሕብር። ኣብዚ እዋን ዲዲቲ ጎድናዊ ሳዕቤን ከም ዘኸትል ስለ እተፈልጠ ኣብ ጠቕሚ ክውዕል ዝተፈቕደ የለን። ኣብ ኣፍሪቃ ዝጸደድ ዘሎ ጸረ ዓሶ ጻዕርታት ብሓፈሻ ኣብ ክልተ ዕላማታት ዝተኩረ እዩ ክበሃል ይከኣል። መንከሲቲ ጣንጡ ኣብ ምክልኻልን ብሰንኪ ዓሶ ንዝወርድ መጠን ሞት ኣብ ምንካይን። እዚ ካብቲ ምዕራባውያን ሕማም ዓሶ ንምጥፋእ ዝተጠቕሙሉ ሜላ ኣዝዩ ዝተፈልየ እዩ።

ኣብዚ እዋን ማእከላይ እዮት ኣብ ዘለወን ብተርእዮ ሕማም ዓሶ ዝሳቐያ ሃገራት ምስ ምዕባለ ስነ ፍልጠት ዝተተሓሓዘ ሓድሽቲ ኣገባብ ምክልኻል የተኣታትዋ ኣለዋ። ከባብያዊ ብከላ ዘፈጥር ጸረ ባልዕ ኣብ ክንዲ ምንስናስ፣ ኣብ ውልቂ ጣንጡ ዘተኩረ ሳይንሳዊ መጥቃዕቲ ብምክያድ ኑቲ ሕማም ክቈጻጸሩ ኣብ ምፍታን ይርከቡ። ጣንጡ፡ ዓሶ ጥራይ ዘይኮነስ ረሰኒ ደንጊ፣ ዚካ፣ ቺኩንጉንያ ዝኣመሰሉ ተመሳሳሊ ምልክታት ዘለዎም ሕማማት ስለ እተመሓላልፍ፣ በዚ ሕማማት ኣብ ዝተሸገራ ሃገራት ዘመናዊ ናይ ምክልኻል ስነ ፍልጠት ይምዕብል ኣሎ። ኣብ ቤተ ምርምር፡ 'ዎልባኪያ' ዝተባህለ ጀርም ይፋረ እሞ ኣብ ጣንጡ ኣትዩ ሕማም ከም ዘፈጥር ይግበር። ኑቲ ጣንጡ ዝተሸከሞ ተባዕትዮ ጣንጡ ካብቲ ቤተ ምርምር ምስ ተፈነዉ ኣብ በረኻ ምስ ዘለዋ ኣንስትዮ ጥንጡ ይራኸቡ። እተን ዝተለኽፋ ኣንስትዮ ጣንጡ ዓሶ ከሰጋግራ ኣይክእላን። ዘወልደኦ እንቋቑሖ ኸኣ ስለ ዘይጫጩሕ ካብቲ ከባቢ ጣንጡ እናጸነታ ይኸዳ።

ብተመሳሳሊ ኣገባብ እውን ተባዕትዮ ጣንጡ ዘምክን ኣገባብ ብምጥቃም ብዝሒ ጣንጡ ከም ዝውሕድ ዝገብር ካልእ ኣገባብ ይተኣታቶ ኣሎ። ባህርያዊ ሰረት ጣንጡ ዝቕይይርን ከም ዝጸንታ ዝጉብርን ካልእ ሰረታዊ ምህንድስና እውን ይካየድ ከምዘሎ ይፍለጥ። ንኻልእ ፍጥረታት ዘይጐድእ፡ ኣብ ዕቑር ማይ ዝንጸግ ዝተጫጭሖ ጣንጡ ምንፋር ቅድሚ ምጅማረን ዝቐትል ዓይነት መከላኸሊ እውን ይተኣታቶ ኣሎ። ሓያሎ ካልኦት ዓይነታት ኣገባብ ምክልኻል ፍርያት ጣንጡ እውን ኣብ ሃገራት ኤሲያን ላቲንን ይፍተን ከም ዘሎ ይፍለጥ። ጣንጡ ኣብ ውሽጢ ሃገር እትፈጥሮ ጥዕናዊ ጸገማት ጥራይ ዘይኮነስ ኣውፈርቲ ኪይኣትዉን በጻሕቲ ሃገር ብምስንባድ ቱሪዝም ኪይምዕብልን እተሰዕቦ ኣሉታዊ ተራ ቀሊል ኣይኮነን።

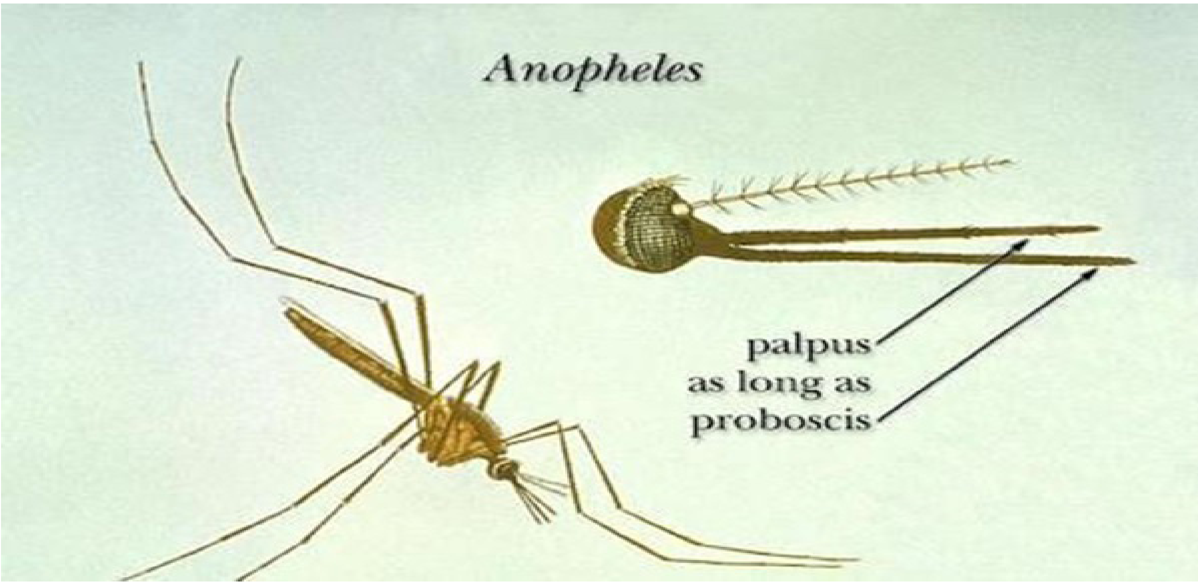

ንዘመናት ስልጣነታት ዘጨነቐ ዓሶ ይቕጽል

ዓሶ ንኣሽሓት ዓመታት ንህዝቢ ዓለም ከሳቒ ዝጸንሐ ሕማም እኳ እንተኾነ ኣመጻጽኣኡ ብንጹር ኪይተፈልጠ ክሳብ ቀረባ ግዜ ከም ዝጸንሐ ይፍለጥ። ቅድሚ ልደተ ክርስቶስ 3200 ዓመት ዕድመ ኣብ ዘለዎ ኣስከሬን ግብጻውያን ብሕማም ዓሶ ናይ ምትሓዝ ምልክታት ከም እተረኽቦን ብተመሳሳሊ ኣብ ጥንታዊ ስልጣኔታት ቻይናውያንን ህንዳውያንን ሰቦት በዚ ረስናዊ ሕማም'ዚ ይሳቐዩ ምንባሮም ዘረጋግጹ ናይ ታሪኽ ኣሰራት ከም እተረኽቡን ይፍለጥ።

ካብ ኣፍሪቃ ብፈለግ ኒል ኣቢሉ ናብ ገማግም ሜዲተራንያን ብኡ ኣቢሉ እውን ክሳብ ሰሜን ኤውሮጳ ከም ዝሰገረ ዝጥርጠር ዓሶ፡ ስልጣነ ሮማ ንኽፈርስ ምኽንያታት ካብ ዝኾኑ ሓደ ኪይኮነ ከም ዘይተርፍ ምንጭታት የረድኡ። ኣብ ዕመር ከተማታት ኤውሮጳ ዝፍጠር ረሳሕ ዕቑር ማይ ጣንጡ ዝፋረያሉ ጥጡሕ ቦታ እኳ እንተነበረ፣ ጣንጡ መመሓላለፊት ዓሶ ምዃና ክፍለጥ ኣይተኻእለን ነይሩ። ኣብ ዓመተ 79 ኣብ ከባቢ ከተማ ሮም ካብ ዝነበረ ሻኻታት ዝተፈጥረ ለበዒ ዓሶ፡ ህዝቢ ናታ ከተማ ጉዲፉ ክሃድም ከም ዘገደዶ መዛግብቲ ታሪኽ ይዝክሩ። ጣንጡ ጠንቂ ዓሶ ምዃና ክሳብ ዝተፈልጠሉ ክሳብ ቀረባ ግዜ እቲ ከባቢ ውሑድ ህዝቢ ጥራይ ይነብረሉ ከም ዝነበረ ይፍለጥ። ንኣሽታት ክልተ ሽሕ ዓመት ከኣ ኤውሮጳ ከም ካልእ ክፋል ዓለም ብሕማም ዓሶ ትሳቐ ነይራ እያ።

ኣብ ገማግም ወሓዝቲ ኣፍላጋት መኻብሮ ዝገበሩን ብማሕረስ ዝናበሩ ቻይናውያንን ህንዳውያንን እውን ከምኡ ካብ ለበዒ ዓሶ ዝምልጡሉ ሜላ ኣይነበሮምን። ካብ ደቡብ ክሳብ ሰሜን ዝተዘርገሐ ኣመሪካታት፣ ኣብ ደቡብ ኤሲያ ኣብ ዘሎ ዳህርን ጅቕጅቕን ዝበዝሖ ምድሪ፣ ኣብ መላእ ኣህጉር ኣፍሪቃን ዓሶ ከም ኣውራ ቀታሊ ሕማም ንሓያሎ ዘበናት ጉብለል ኩይኑ ጸኒሑ። ዝሑል ንፋስን ህዱእ ጠባያት ኣየርን ኣብ ዘለዎ በረኽቲ ቦታታት ሕማም ዓሶ ከም ዘየለ ዳርጋ ኣብ ኩሉ ማሕበረሰባት ዓለም ፍሉጥ'ዩ ነይሩ ክበሃል ይከኣል። ቡብቓንቀኡ ከኣ ማሕበረሰባት ኣናቱ መጸውዒ ይሀብዎ ነይሮም። ዓሶ ምስ ምዕሳው ክተሓሓዝ ስለ ዝኽእል ናብ ማሕረስ ወይ ምስ መጓሰ ናብ ቈላ ዝወርድ ክዕሱ ይኽእል ተባሂሉ ይእመን ነይሩ። ጣንጡ፡ ሕማም ዓሶ ካብ ሰብ ናብ ሰብ ከም እተሰጋግር ብዘበናዊ ኣገባብ ተጻኒዑ ክሳብ ዝተፈልጠሉ ግዜ፡ ብባህላዊ ሕክምናታት ዓሶ ናይ ምክልኻል ፈተነታት ይካየድ ነይሩ። ክሳብ ከባቢ 1600 ዓመተ ምሕረት።

ኣብ ፔሩ ዝነበሩ ኣባላት ማሕበር ኢየሱሳውያን ዝኾኑ ካቶሊካውያን ፈለስቲ፡ ደቀባት ናይቲ ከባቢ፡ ኑቒጹ ዝተጣሕነ ልሕጺ ገረብ ፈውሲ ዓሶ ከም ዝጥቀሙ ድሕሪ ምዕዛቦም፣ እዚ ኩኒን ካብ ዝተባህለ ገረብ ዝርከብ ጥሑን ልሕጺ ካብኡ ናብ ኤውሮጳን ናብ ኩሉ ዓለምን ተዘርጊሑ ከም ቀንዲ ፈውሲ ዓሶ ንሓያሎ ግዜ ኣገልጊሉ። ኣብ ካልኣይ ውግእ ዓለም ኣብ ጫካታት ደቡብ እስያን ኣብ ኣፍሪቃን ዝጣፍኡ ዝነበሩ ኣብ ክልተ ደምበ ዝተሰለፉ ሰራዊታት፣ ኩኒን ከም መድሃኒት ዓሶ ክማርኹ ከቢድ መስዋእቲ ይኸፍሉ ነይሮም። እቲ 'ኩኒና' ዝብሃል ንዘውሓጥ መድሃኒት እንጥቀመሉ ቃል ንባዕሉ ካብ ኩኒን ዝወጸ ይመስል። ካብዚ መድሃኒት ዝተበገሱ ሓያሎ ዓይነታት መድሃኒት እውን ክስንዑ ጸኒሖም እዮም። ዝማዕበሉ መድሃኒታት እውን ይመሃዙ ኣለዉ። ኩለን ሃገራት ኣፍተን ፖሊሲታት ኣገባብ ምክልኻል ዓሶን ዝተጻነዐ ሽቶን ኣለወን። ካብ ክኢላታት ሕክምና ዝወሃብ ግቡእ ኣገባብ ኣወሳስዳ ብምጥቃም ድማ ዓሶ ከውርዶ ካብ ዝኽእል ሓደጋ ህይወት ምትራፍ ይከኣል።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12፡00	ሃገራዊ መዝሙር
12፡05	መደብ ጥበብ
12፡30	ዜና (ትግርኛ)
12፡50	ዜና ስፖርት
12፡55	ተክ ኢንሳይት
13፡30	ዜና (ዓረብ)
13፡45	መደብ ቴራብ
14፡30	ቀስተ ድሕነት
14፡45	ሃብቲ ባሕሪ
15፡10	ሙዚቃዊ ድራማ
17፡00	ዜና (ትግርኛ)
17፡15	ደርፌ
17፡30	ዜና (ዓረብ)
17፡45	መደብ ማእገር
20፡00	ዜና (ትግረ)
20፡15	መልሲ ኣብ መስመር
21፡00	ዜና (ትግርኛ)
21፡25	ዶክመንታሪ
22፡00	ዜና (ዓረብ)
22፡10	ድራማ
22፡30	ዜና (እንግሊዝ)
22፡40	ፈንቅል

ጸጋታት ባሕሪ

ኣገዳስነትን ጥቕሚን ጸህያይ ባሕሪ

ምስግና ጉይትኦም

ኣብ ምደባ ስነህይወት፡ ጸህያይ ባሕሪ ካብ ዓይነታት ዓበይቲ ሰበ ባሕሪ ኮይኖም፡ ንኣትክልቲ ዝመሳሰሉ ህይወታውያን እዮም። ንኣትክልቲ ዘመሳስሎም፡ ግዳማዊ ትርኢቶምን ብጸሓይ ርእሶም መግቦም ካብ ዘዳልዉ ህይወታውያን ብምዃኖምን እዩ። ምዕቡል ሰራውርን ኣቓጽልትን ስለ ዘይብሎም ከኣ ካብ ኣትክልቲ ፍሉያት ይገብሮም። ኣብ'ዚ እዋን'ዚ ጥቕሙ ዘርዚርካ ዘይውዳእ ኾይኑ ተመራመርቲ ስነ-ህይወት መጽናዕቲታቶምን ምርምራቶምን ብዝዕባኡ ዝቐጸልዎ ዘለዉ እዩ። እዚ ባህርያዊ ሃብቲ ዝተዓደላ ገለ ሃገራት ዓለም ከም ቻይና፡ ጃፓን፡ ሰሜን ኣመሪካን ካልኦትን ጥቕሙ ተገንዚበን ምዕቡል ቴክኖሎጂን ዓቕሚ ሰብን ተጠቒመን ምንጪ ደርማስ ሕርሻውን ኢንዱስትርያውን ምዕባለ ኮይኑ ይርከብ። ኤርትራ ሃገርና'ውን ወናኒት ናይ'ዚ ኾይኑ ዘይተመዝመዘ ዕቑር ናይ መጻኢ ምንጪ ቁጠባዊ ሓርነት ዝኾነ ሓደ ካብ ኣገደስቲ ጸጋታት ባሕሪ እዩ።

ብዓለም ደረጃ 12,000 ዓሌታት ጸህያይ ባሕሪ ኣለዉ። ኣብ ሃገርና ሰነዳት ሚኒስትሪ ሃብቲ ባሕሪ ከም ዝሕብሮ ኣብ ቀይሕ ባሕሪ 286 ዓሌታት ጸህያይ ባሕሪ ይርከቡ።

ጸህያይ ባሕሪ ብሕብሮም፡ ብዘለዎም ኣከባብያዊ ዝርግሐን ይፈላለዩ። ብመሰረት ዝውንንዎ ዝተፈላለየ ሕብሪ ሰለስተ (3) ዓይነት ጸህያይ ባሕሪ ኣለዉ። ንሳቶም ከኣ "ቀያሕቲ"፡"ቡናዊ"፡"ቀጠልያ" ጸህያይ ባሕሪ ይበሃሉ።

ጸህያይ ባሕሪ ዘይከም ኣብ መሬት ዝበቍሉ ተኽላታት ጸህያይ ብዙሕ ጥቕሚ ኣለዎ። ደቂ-ሰብ ንኣሸሓት ዓመታት ጸህያይ ባሕሪ ክጥቀምሉጸኒሖም ኣለዉ። ስነ-ጥንታዊ መርትዖታት ከም ዝሕብርዎ፡ ቅድሚ 8,000 ዓመታት ኣብ ኤውሮጳ ኣብ ምብራቕ ኤስያ ከኣ ኣብ ቅድመ ታሪኽ ከም መግቢ ይጥቀሙሉ ነይሮም። ካብ መግቢ ጸህያይ ባሕሪ ብጥንታውያን ሮማውያን ንቓንዛ ንምፍዋስ ኣብ ሕክምና ይጥቀሙሉ ነይሮም፡ ከም ውጽኢቱ ከኣ ካብ ነዊሕ እዋን ኣትሒዙ ኣብ ምፍራይ መግብን መድሃኒትን ኣብ'ዚ ሓድሽ ዘመን ናይ ቴክኖሎጂ ከኣ ከም መመላኽዒ፡ ባዮፊዩል፡ ባዮፕላስቲክ፡ መስርሒ ናውቲ ህንጻ ዝተፈላለዩ ዓለባታትን ኣብ ካልኦት መዓላን ይጥቀምሉ ኣለዉ። ውሑዳት ካብ ጥቕምታት ጸህያይ ባሕሪ ንምግላጽ።

1. ከም መግቢ

ጸህያይ ባሕሪ ሃብታም ምንጪ ኦሜጋ-3 ስብሒ ኣሲድ፡ ኣሚኖ ኣሲድ፡ ቪታሚናት፡ ማዕድናትን ባዮኣክቲቭን ምዃኑ ተመራመርቲ ይገልጹ። ከም ኣማራጺ ንምርግጋጽ ውሕስነት መግቢ ከኣ ብዙሓት ሃገራት ኤውሮጳን ሃገራት ኤስያን ጸህያይ ባሕሪ ይጥቀማሉ ከምዝለዋ ይሕብር። ብህዝቢ ጃፓናውያን ዝፍለጡ፣ ገለ ካብ ዝውቱራትን ተፈተውትን መግቢ ኣሶማቶም ንምጥቃስ "ኖሪ"፡ "ኮምቡ"፡ "ኦካኖሪ" ይበሃሉ። እዞም መግብታትን ካልኦት ውጽኢት ጸህያይ ባሕሪ ብመልክዕ ጸብሒ፣ ሰላጣን ቅልዋን ካብ ዝተፈላለዩ ዓሌት ጸህያይ ባሕሪ ከም ካውሌርፓ፡ ላሚናርያ፡ ዩንዳርያ፡ ኡልቫን …ወዘተ የዳልዉ። ብዘይካ'ዚ ጸህያይ ባሕሪ ከም ቆጽሊ ሻሂ ኮይኑ ካብ ዝተፈላለዩ ጸህያይ ባሕሪ ተጠቒምካ ዝተፈላለየ ጣዕሚ ዘለዎ ሻሂ ምድላው ይከኣል። ከምኡ'ውን ጸህያይ ባሕሪ ተማስሪሑ መኣዛዊ ትሕዝቶ ብምውሳኽ ኣብ ሕርሻ እንስሳ ከም መግቢ ኮይኑ የገልግል።

2. ከም መድሃኒት

ተመራመርቲ ስነህይወት ከም ዘረጋገጽዎ፡ ጸህያይ ባሕሪ ዝተፈላለዩ ሕማማት ከም ረኽሰ፡ ፋንጋስ፡ መንሽሮን ካልኦት ሕማማትን ንምፍዋስ ይጠቅም። ናይ ቀረባ ርኽበታት ብናኖ ቴክኖሎጂ ዝፍለጥ ናይ ባዮቴክኖሎጂያዊ መጽናዕቲ፡ ውጽኢት ጸህያይ ባሕሪ ምስ መድሃኒት ተማስሪሖም ከም ስርዓት ኣገባብ ኣወሃህባ መድሃኒት (Drug delivery system) ኮይኑ የገልግል። እዚ ኣገባብ ኣወሃህባ'ዚ ካብ'ቲ ኣቐዲሞም ዝጥቀሙሉ ዝነበሩ ሕክምናዊ ሜላታት ፍወሳ ብዙሕ ብልጫታት ኣለዎ። እዚ ከኣ እቲ መድሃኒት ኣብ'ታ ቀንዲ ዝሓመመት ክፋል ኣካል ብምብጻሕ ግቡእ ምሕቃቕን ምውህሃድን ናይ ግዜ ማስርሖት ንምፍጻም ይሕግዝ። ብዘይ ዝኾነ ኣሉታዊ ጥዕናዊ ጽልዋ ከኣ ዝተፈላለዩ ሕማማት ከም ቲቢ፡ ሽኮርያ፡ ሕማም ልቢ፡ መንሽሮ ጡብን ካልኦት ሕማማትን ክፍውስ ይኽእል።

3. ኣብ ኢንዱስትሪ

ጸህያይ ባሕሪ ኣብ ኢንዱስትርያዊ ስርሓት ዓቢ ተራ ኣለዎ። ኣልጂኔት ውጽኢት ጸህያይ ባሕሪ ኮይኑ፡ ንማስርሒ ወረቐት ይጠቅም። ኣብ ቤት ፈተነ ማይክሮባዮሎጂን ባዮተክኖሎጂን ንመዕበዪ ታህዋስያን ዘገልግል ኣጋር'ውን ውጽኢት ጸህያይ ባሕሪ ኮይኑ የገልግል፡ ብተወሳኺ ምንጪ ሓጺን፡ ካልስዮም፡ ፎስፎረስን ቫይታሚናትን ስለ ዘለዎ ንምርባሕን ምዕባይን ደቀቕቲ ተህዋስያን ዓቢ ተራ ኣለዎ።

ቀጠልያ ጸህያይ ባሕሪ

4. ጸህያይ ባሕሪ ኣብ ስነ-ምሕደር

ጸህያይ ባሕሪ ብዘለዎም ሰፊሕ ኣከባብያዊ ዝርግሐ፡ መጉበኒ መንበሪ ዝተፈላለዩ ሂወታውያን ባሕርን ወቅያኖሳትን እዩ። እዚ ከኣ ምዕሩይ ዝኾነ ኣከባብራን ዝርግሐን ህይወታውያን ኣብ ብዙሓት ገምገም ባሕርን ወቅያኖሳትን ውሕስነት ኣለዎ።

5. ካብ ብከላ ኣከባቢ ይከላኸል

ጸህያይ ባሕሪ ካብ ብከላ መሬትን ኣየርን ይከላኸል። ጸህያይ ባሕሪ ካብ ፋብሪካታት ዝኾሓፉ በከልቲን ከበድቲ ማዕድናትን ከም ኒከል፡ ከባር፡ ሊድ ይከላኸል። እዞም ማዕድናት እዚኣቶም ኣብ ሰብን ካልኦት ህይወታውያንን ጥዕናዊ ጽልዋ ኣለዎም። ጸህያይ ባሕሪ ዝኾነ ተኽላታት ቀመማት ካብ መሬት መጸዩም ኣብ ኣካላቶም ብምኽዛን ከኣ ካብ ብከላ ኣከባቢ ይከላኸሉ። ብካርቦንዳይኦክሳይድ ክመጽእ ንዝኽእል ብከላ ኣከባብያዊ ኣየር'ውን ክከላኸል ይኽእል እዩ። ኣብ'ዚ ክፍለጥ ዘለዎ እቶም እንጥቀመሎም ጸህያይ ባሕሪ ካብ ከም'ዚኣም በከልቲ ባእታታት ናጻ ምዃኖም ክረጋገጽ ይግባእ።

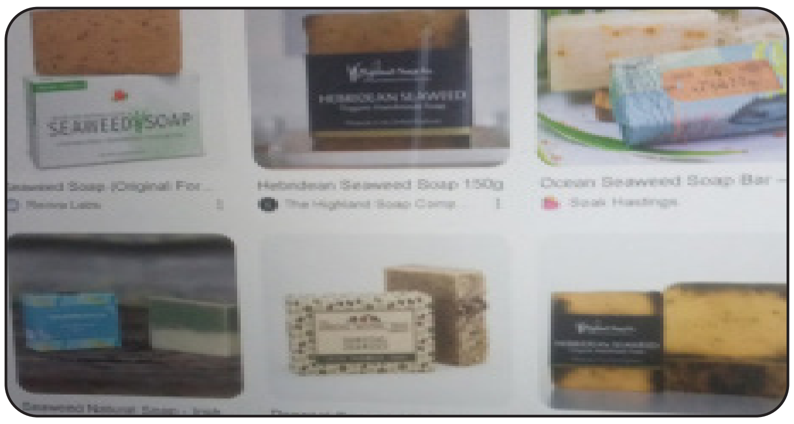

ሳሙና ጸህያይ ባሕሪ

6. ከም ምንጪ ባዮፍዩል

ጸህያይ ባሕሪ ብዝተፈላለየ መስርሕ ናብ ተፈጥሮኣዊ ጋዝን ባዮዲዝልን ክቕየር ይኽእል። ዝኾነ ዓይነት ዓሌት ናይ ዕንጨባ ባሕሪ ከም ምሉእ ወይ ካብ ተረፍ ጉሓፍ ናይ ውጽኢት ዕንጨባ ባሕሪ ክምስራሕ ይኽእል። ካብ ዓሌት ብናዊ ጸህያይ ባሕሪ ሳርጋሶምን ላሚናርያ ጃፓኒካን ካብ ቀያሕቲ ጸህያይ ባሕሪ ከኣ ግራሲላርያ መብዛሕትኡ ኣብ ምፍራይ ባዮፍዩል ብብዝሒ ዝዘውተሩ እዮም።

ቀይሕ ጸህያይ ባሕሪ

7. ከም ምንጪ መስርሒ ናውቲ ህንጻ

ጸህያይ ባሕሪ ኣብ ምፍራይ ህንጻዊ መስርሒታት ዓቢ ተራ ኣለዎ። እዚ ሓድሽ ርኽበት "ምፍራይ ሓምላይ ንብረት ከም ምንጪ መስርሒ ህንጻ" ተባሂሉ ይጽዋዕ። ቀንዲ ዕላማ ናይ'ዚ ቴክኖሎጂያዊ ምህዞ ኣብ ምፍራይ ድልዳልን ፈኲስን ኮንክሪት ዓቢ ኣስተዋጽኦ ዝገብር እዩ። ውጽኢት ጸህያይ ባሕሪ ብመልክዕ ፈሳስን ወይ ከኣ ዝተጣሕነ ምስ ሑጻን ቸሚንቶን ብምውህሃድ ዝደልደለን ብኹበደት ከኣ ዝፈኰሰን ዝበለጸን ኮንክሪትን ብሎኬትን ንምስራሕ ይጠቅም። በዚ ዝተሃንጹ ህንጻታት ኣብ ምጉዳል ባህርያዊ ሓደጋታት ከም ምንቅጥቃጥ መሬት ልዑል ኣስተዋጽኦ ኣለዎም። እዚ ከኣ ኣብ ግዜ ምፍራስ ወይ ዕንወት ህንጻታት ክብደት ስለዘይብሎምን ልዑል ተጻዋርነት ስለ ዘለዎምን ብምፍራስ ህንጻ ንዝስዕብ ሓደጋታት ከቃልሉ ይኽእሉ።

ቡናዊ ጸህያይ ባሕሪ

ተጠቃምነት ጸህያይ ባሕሪ ኣብ ሃገርና

ሚኒስትሪ ሃብቲ ባሕሪ ከም ኣካል መንግስቲ ኤርትራ፡ ካብ ጽባሕ ናጽነት ጀሚሩ ተጠቃምነት ጸጋታት ባሕሪ ኣብ ሃገራዊ ቍጠባን ምርግጋጽ ውሕስነት መግብን ኣበርክቶ ክህልዎ፡ ካብ'ቲ መንግስትን ህዝብን ኤርትራ ዓቢ ትጽቢት ዝገብሩሉ ጸላት እዩ። ኺ ኺ እዚ ምሉእ ተጠቃምነትን ምሕደራ ባሕርን ጸጋታት ባሕርን ንምርግጋጽ፡ምህናጽ ምዕቡል ጥዮዊ ዓቕሚ ሰብን ምሕያል ምርምራት ጸጋታት ባሕርን ወዘ. ምዃኑ ብምግንዛብ ብዙሕ ጻዕርታት የካይድ ኣሎ። ከም ውጽኢቱ ከኣ ብዙሓት ካብ ጸጋታት ባሕሪ ኣብ ጥቕሚ ይውዕሉ ኣለዉ። ሓደ ካብዚኦም ጸህያይ ባሕሪ እዩ። ተመራመርቲ ስነ-ሂወት ሚኒስትሪ ሃብቲ ባሕሪ ብዘካየድዎ ምርምርን መጽናዕትን ጸህያይ ባሕሪ ብዙሕ ጥቕሚ ከም ዘለዎ ዘረጋገጽዎ ጥራይ ዘይኮነ ድሮ ተግባራዊ ኮይኑ ኣብ ደረጃ ምምስራት ትካልን ፍርያትን ብጽሒሑ ኣሎ። እዚ ካብ ጸህያይ ባሕሪ ክፈረ ጀሚሩ ዘሎ ፍርያት፡ ካልኦት ኣካላት መንግስቲ ከም ሚኒስትሪ ሕርሻ ተሳቲፎኦም ብምዕዛዙ ሓረስቶት ዝያዳ ተጠቀምቲ ናይ'ዚ ጸጋ ክኾኑ ከም ዝኽእሉ ተሰፋ ዝህብ ስራሕ ይሰራሕ ኣሎ። ጸህያይ ባሕሪ ብምጥቃም ብትካል ዓበዪ ዝፈርዩ ዘለዉ ባህርያዊ ፍርያት ከም ፈሳሲ ድኹዒ ጸህያይ ባሕሪ፡ ሳሙና ጸህያይ ባሕርን በረኪናን ክጥቀሱ ይኽእሉ። እዞም ባህርያዊ ፍርያት እዚኣቶም ኣብ ሕርሻ፡ ንግዲን ጥዕናን ዓቢ ተራ ኣለዎም።

1. ፈሳሲ ድኹዒ ጸህያይ ባሕሪ

ፈሳሲ ድኹዒ ጸህያይ ባሕሪ ኣብ ሕርሻ ንፍርያምነት ሓመድን እቶታውነትን ንምዕባይን ይጠቅም። ከምኡ'ውን ልዑል ትሕዝቶ ናይትሮጅን ስለ ዘለዎ ንዕብየት ኣትክልቲ ሓጊዚ እዩ፡ ብተወሳኺ ልዑል መጠን ማዕድናት ስለ ዘውንን ኣብ ምውሓስ ጥዕና ኣትክልቲ ዓቢ ኣስተዋጽኦ ይገብር። ብዘይካ'ዚ ብዘለዎ ብርቱዕ ሽታ ንኣትክልቲ ካብ ባልዓት ይከላኸል።

ፈሳሲ ድኹዒ ጸህያይ ባሕሪ ምስ ሰብ ዝሰርሖም ድኹዒ (Inorganic Fertilizer) ክወዳደር እንከሎ፡ ብዙሕ ብልጫታት ኣለዎ። ፈሳሲ ድኹዒ ጸህያይ ባሕሪ ባህርያዊ (Organic) ብምዃኑ ተፈጥሮኣዊ ማዕድናትን ቫይታሚናትን ኣለዎ። ፍርያምነት ሓመድ የመሓይሽን ጠቓሚት ታህዋስያን (Microbes) ኣብ ሓመድ የሰስን፡ ተጻዋርነት ሕማማትን ምክልኻል ባልዓትን ተኽሊ የዕቢ፡ ኣብ ግዜ ምጥቃም ኣብ ቆጽሊ ወይ ሓመድ ይንጸግ፡ ከምኡ'ውን ዕብየት ተኽሊ ኣብ ግቡእ ግዜ ስለ ዝቕይድ ድልዱል ጉንዲን ጨናፍርን ከም ዝህልዎ ይገብር። ሰብ ዝሰርሖ ወይ ብልሓታዊ ድኹዒ ግን ብብዝሒ ናይትሮጅን፡ ፎስፎረስን ፖታስየምን ዝሓዘ ስለ ዝኾነ ኣብ ጥዕና እንስሳታትን ኣትክልትን ጉድኣት የውርድ። ብተወሳኺ ንሓመድ'ውን ውሑስ ስለ ዘይኮነ ብከላ ኣከባቢ የስዕብ።

2. ሳሙና ጸህያይ ባሕሪ

ሳሙና ጸህያይ ባሕርን በረኪናን ንመጽሪዪ ዝጠቅሙ ባህርያዊ ፍርያት ጸህያይ ባሕሪ እዮም። ሳሙና ጸህያይ ባሕሪ ብዙሕ ጥዕናዊ ረብሓ ኣለዎ። ቆርበትና ልስሉስ ለማጽን ኣንጸባራቒን ይገብሩ። ሳሙና ጸህያይ ባሕሪ ብዘውንኖ ብዙሕ ዘለዎ ትሕዝቶ ማዕድናት ከም ፖታስየም፡ ማግኒዝየም፡ ካልስየምን ኣዮዲንን ንቆርበት ቀልጢፉ ክትኣኽን ክሓውን ይሕግዝ። ብተወሳኺ በረኪና'ውን ባህርያዊ ፍርያት ጸህያይ ባሕሪ ኮይኑ ንመጽሪዪ ንብረትን ዝተፈላለዩ መስርሒታትን ይጠቅም።

ብምትሕብባር ሚ/ሪ ሃብቲ ባሕሪ ዝዳሎ ዓምዲ

ዛዕባ ሎሚ

ሰረበ እስቲፋኖስ

(4ይ ክፋል)

ሬፈረንደም ኤርትራን ጥምዘዛ ታሪኽ ልሂቃን ኢትዮጵያን

ኣብ ዝሓለፈ ክፋል ናይዚ ጽሑፍ'ዚ፡ ከም መቐጸልታ ናይቲ ንህዝቢ ኢትዮጵያ ብጸገዘዋያዊ ታሪኽ ኣታሊልካ ናብ ሓዊ ንምጥባሱ ብኢትዮጵያውያን ምሁራትን ፖለቲከኛታትን ዝተኻየደ ስፊሕ ናይ ምትላል ስራሕ፡ ኣብዚ እዋን'ዚ ወፍሪ ጥምዘዛ ታሪኽ ካብ ዝፍጽሙ ዘለዉ ፍጻመ እቲ ንዴሕ ዘይግበር ኣብ ዘመነ ምዕባለ ቴክኖሎጂ ብድምጺ፡ ሰእልን ጽሑፍን ተሰኒዑ ዝተሰነደ ታሪኻዊ ፍጻመ ሬፈረንዱም 1993 ምህኣስን ዘይመልክዑ ምሳብን ምኽንያት ተመልኪትና። ገለ ኢትዮጵያውያን ጸሓፍቲ ኣብ ግዜ ሬፈረንደም ንህዝቢ ኤርትራ ዝቐረቡ ሕቶ ብዘይምልክት ዝጸሓፍዎ ሓሶት እውን ርኢና። ብኣንጻሩ ናይ ገለ ተዓዛብቲ ምስክርነት እውን ኣንቢብና። መቐጸልታኡ ይስዕብ፦

ንጥና ጸሓፊ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ወኪሉ ኣብ ሬፈረንደም ኤርትራ 1993 ዝተሳተፈ ሚስተር ሰሚር ሳምባር፡ እቲ ማስርሒ ምስ ተወደአ ከምዚ ዝስዕብ ምስክርነቱ ሂቡ ነይሩ፦

"ጉጅለ ተዓዘብቲ ሕቡራት ሃገራት ኣብ ኤርትራ ኣብ ከሳን ወረዳታት ተዓዘብቲ ብምልኣኽ ካብ 23 ክሳዕ 25 ሚያዝያ ኣብ ዘለዋ መዓልትታት ካብ 1014 ድምጺ መውሃቢ ነቑጣታት ኣብ ከሳን እኳ እንተዘይከውን ንዝበዝሓ ዓሚሙወን እዩ። ካብ 21 ሃገራት ዝተዋጽኡ 21 ኣባላት ዝበርዎ ቀንዲ ናይ ተዓዘብቲ ጉጅለ ኣብ መጀመርታ ሰሙን ኣብ ዝበራ መዓልትታት እዩ ናብ ኤርትራ ዝኣተወ። ሓደ ሰሙን ቅድሚ ደምጺ ምሃብ ምጅማሩ፡ 100 ተዓዘብቲ ሕቡራት ሃገራት ተወሲኾሞም። ብጠቕላላ 38 ሃገራት ተወኪለን። ብዘወሰኸ ኣብ ኢትዮጵያን ሱዳንን ዝነብሩ ኤርትራውያን ዘካይድዎ ምርጫ ንምጽራይ ካብ 40 ንላዕሊ ተዓዘብቲ ተሳቲፎም ነይሮም። ... ብመሰረት ጉጅለ ተዓዘብቲ ሕቡራት ሃገራት ዝገበሮ ገምጋም፡ ከም ፍሉይ ወኪል ዋና ጸሓፊ፡ ብሓፈሻ ኣብ ኤርትራ ዝተኻየደ ማስርሕ ሬፈረንደም፡ ከሲ ወከፍ ማስርሒ፡ ናጻን ፍትሓውን ነይሩ ክብል ከምዝኽእልን ማስርሕ ሬፈረንደም ከም ዝሰገረ ከረጋግጽ ክለኽ ክብሪ ይስመዓኒ።" *(The United Nations Department of Public Information. (1996). The United Nations and the Independence of Eritrea. New York. The United Nations Reproduction Section. Document 28: 213)*

ከምኡ ድማ ተዓዛቢ ልኡኽ ውድብ ሓድነት ኣፍሪቃ፡ ብመራሕኡ ኣምባሳደር ፓፓ ልዊ ፎል ኣቢሉ ሬፈረንደም ኤርትራ ናጻን ፍትሓውን ምንባሩ ኣብ ጸብጻቡ (Document 27) ማስኪሩ። ቀጺሉ ኣምባሳደር ፎል ህዝቢ ኤርትራ ኑቲ ዝበሮ ድምጺ ናይ ምሃብ ናጽነት ብሰላማውን ብዘይ ዝኾነ ምፍርራሕን ጭንቀትን ከምዝተፈጸ ማስኪሩ።

ማስርሕ ሬፈረንደም ምስ ተወደአ ኮሚሽን ሬፈረንደም ኤርትራ ኣብቲ ዘዳሉዎ ዝበረ በሉቲን ተዓዘብቲ ዝሃብዎ ምስክርነት ሰፊሩ ይርከብ። ሓደት ካብኣቶም ከምዚ ዝስዕብ ኢሎም ነይሮም፦

ኣብ ሰለስቲኦን ናይ ምድማጽ መዓልታት፡ ጉጅለና ንሓንቲኳ ስርዓት ኣካይዳ ምርጫ ሬፈረንደም ዝጥሕስ ተግባር ኣይረኣየን። ናይቶም ሰብ ማዚ ብቐዓት ኣሰራርሓን ዘይሻርኸታውነትን ድማ ኣዝዩ ማሲጡና። ብሓቂ ዝኣድ ኣብራታዊ ዕማም። የግና። - ሚስተር ኮሊን ለገዩም (ዓዲ እንግሊዝ)

***

ኣብ ጭብጢ ብምምርኳስ ወጽኢት ሬፈረንደም ድልየት ናይቲ ዝበዝሐ ክፋል ህዝቢ ከም ዘርኢ፡ እቲ ማስርሕ ድማ ብሓፈሻኡ ናጻን ቅኑዕን ምንባሩ ነረጋግጽ። - ጸብጻብ ተዓዚቢ ጉጅለ ደንማርክ።

***

ካብ ትዕዝብትታተይ እቲ ሬፈረንደም ርትዓዊ፡ ብናጻን ብዘይኣድልዎን ተኻይዱ ዝብል ገምጋም ኣለኒ። - ሩሰል ሮላሰን (ኣህጉራዊ ባይቶ ግብረ ሰናይ ትካላት - ኣውስትራልያ)

***

እዚ ኣብዚ ሰሙን ዝተኻየደ ሬፈረንደም፡ ብዘይ ገለ ምትእትታዋትን ምፍርራሕን ብናጻ ከምዝተኻየደ ተዓዚበ። ብፍላይ ድማ ካብታ ናይ መፈለምታ ክሳብ መደምደምታ ወረቓት ኣብ መድመጺ ሳንዱቕ ትኣትወሉ ዘለዉ ስጉምትታት ኣገባብ ኣደማምጻ ብወገን ኣደመጽቲ ይኹን ብወገን ሰብ ማዚ ሱ ሰርዓት ዝሓለወን ግሁዳዊ ጠባያት ዘጸንርቐን ኮይኑ ረኺበዮ። ብሓቂ ንኽትሕበጦ ኣዝዩ ዘለግስ ማስርሕ። - ኣቶ ጣሰው ፈለቀ እርገጤ (ውሩይ ወልቀሰብ - ኢትዮጵያ)

***

ብዘወሰኸ ትካል ኣፍሮ-ኣመሪካ ብመሰረት ትዕዝብትታቱን ምስክርነቱን ብከምዚ ዝስዕብ ኣሰፊሩ ይርከብ፦

ክልተ መዓልቲ ድሕሪ ምዝዛም ሬፈረንደም (ሚያዝያ 27፡ 1993)፡ ፍሉይ ልኡኽ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ኣብ ጉዳይ ሬፈረንደም ኤርትራ፡ ሬፈረንደም ናጻን ፍትሓውን ብዝኾነ መገዲ ከም ዝተኻየደ ኣፍሊጡ። እዚ ድማ ምስቲ ልኡኽ ትካል ኣፍሮ-ኣመሪካ ዝረኸቦ ወጽኢት ዝቃዶ እዩ። (ኮሚሽን ሬፈረንደም ኤርትራ. በሉቲን ሬፈረንደም. ተዓዘብቲ እንታይ ይብሉ? (30 ሚያዝያ 1993 ገጽ 1-2)

ስለዚ ኢትዮጵያውያን ጸሓፍቲ ኩሉቲ ኣሰናቀን መሰልቶምን ዕላማኦም እንታይ ምኻኑ ብዘየገድስ ዘይነበረ ክዉንነት ክፈጥሩ ካብ ደለዩ ጉዳዮም እዩ። ህዝቢ ኢትዮጵያ ግን ጉዳይ ግቡይ ታሪኽ ክኸውንን ብኡ ተደሪኹ ድማ ኣብ ልዕሊ ፈታዊኡን ጐረቤቱን ህዝቢ ኤርትራ ኣሉታዊ ስእሊ ክህሉዎን ስለዘይግባእ ዝም ጸሓፍቲ ንገሪ ብምጉዳፍ፡ እቲ ሓቂ ክፈልጥ ይግባእ።

ድሌት ህዝቢ ኤርትራ እንታይ ምንባሩን እንታይ ከምዝኾነን ብሕጽር ዝበለ ክምለስ ይከኣል'ዩ። ድሌት ህዝቢ ኤርትራ እንታይ ምንባሩ፡ ደቂ ንብረቱ፡ ጉልበቱ፡ ገዛእቱን ግዜኡን ንፀጥታዊ ቃልሲ ብምውፋይ ኣረጋጊጹ'ዩ። ካልእ ምስክርነት ኣምበይ መድለየን። እቶም መውዳድርቲ ኣልቦ ዕማም ዓሚሞም ዓለም ሬፈረንደም ኤርትራ ክትቕበልን ክትዕዘብን ዝበሩ ተቓለስቲ መንእሰያት እዮም፤ ካብ ካልእ ፕላኔት ዝመጽኡ ፍጡራን ኣይኮኑን። ብውሑዱ፡ ኣብ ትሕቲ መግዛእቲ ሃይለስላሰን ደርግን ኣይታትዮም፡ ኣቦታቶም፡ ኣሕዋቶም፡ ኣሓቶም፡ ኣዕሩኽቶም፡ ኣዝማዶም፡ ጐረባብቶም ... ወዘተ. ክሳቐዩን ክቕተሉን እናረኣዩ ዝዓበዩን ጸቢኡን ሪህዋኡን ዝሓለፉ ዝበሩን ፍረ ኣብራኽ እዮም።

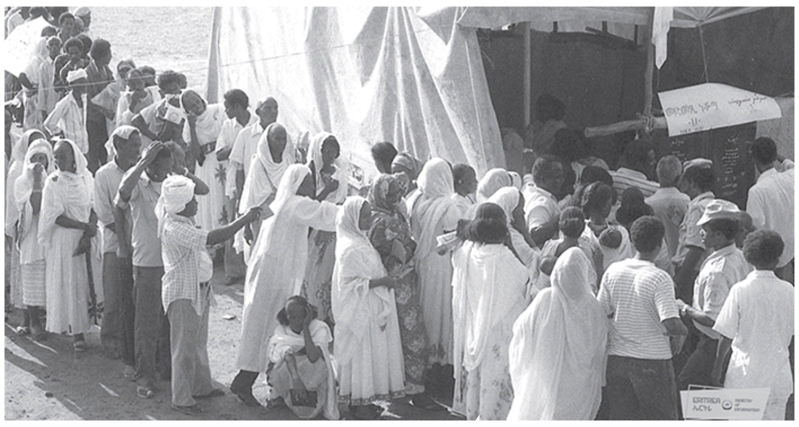

ምንጪ፡ https://shabait.com/2021/04/24/golden-days-23-25-april-1993/ accessed on 30-4-21

እቲ ህዝቢ ኑዩም ሰብ ዝበልዎ ዝበሩ

ቁጽሪ	ስም መራኸቢ ብዙሃን	ቁጽሪ	
1	ABC Australia	37	Kyodo News Service, Nairobi Bureau Chief
2	Agence France Press	38	La Nazione
3	AL Hayat, Daily Arabic in London	39	La Republica
4	Al Litihad	40	National Broadcast
5	Al Sharq	41	National Public Radio
6	Al Wahda	42	News Agency
7	Al Wasat	43	New York Times
8	ANSA	44	Newsweek
9	Antenna 2 TV France	45	Nigrizia & Cooperaztione
10	AP	46	Nouvel Observateur
11	AP-Nairobi	47	NRC Handelsblad
12	ARD	48	Panorama
13	Asahi Shimbun, Africa Correspondent	49	Quatari News Agency
14	BBC Radio	50	Radio France International
15	BBC French	51	RAI
16	BBC-TV	52	Republica
17	CBC	53	Reuters
18	Channel 4	54	Reuters-TV Crew
19	Christian Aid	55	Sipa Press
20	Christian Science Monitor	56	Sud Quotidien
21	City Color	57	Swedish News Agency
22	CSM	58	SZ
23	Daily Telegraph	59	The Guardian
24	DW	60	The Independent
25	Embassy in Addis	61	The Nation
26	Ethiopian Gov. (11)*	62	The Sunday Times Magazine
27	Evangelical Press Service	63	Time Magazine
28	FIRAM	64	TU, ORF
29	FT/BBC Radio	65	TV Crew
30	Global Research & Rescue	66	UN
31	Il Manifesto	67	Visafric Production Canada
32	Il Messaggero	68	Vision Film and Video
33	ITN	69	VOA Amharic
34	Iyita	70	VOX-TV
35	Jornalist, Christian Aid	71	VPRO Radio/TV
36	Journal de Monde	72	Washington Post

ምንጪ፡ Report of the Referendum Commissioner of Eritrea. (August 1993). *Referendum '93: The Eritrean People Determine Their Destiny*. The Red Sea Press. Trenston, NJ 08638.

ስርዓታት ንምውዳቕን ናጽነቱ ንምውሓስን ደቂ ናብ በረኻ ምስ ወፈሩ ባዕሉ እናሓለዎም፡ ካብ ዘሎዎ ምስኣም እናተኻፈለ፡ ባዕሉ ተዋጊኡ፡ ኣዋጊኡ፡ መዕቈቢ፡ ምንጪ ሓበሬታ . . ወዘተ ብምኻን እኮ እዩ፡ ጸምኣት ናጽነቱ ዘርእዩ። እቶም "ድሌታትካ ባዕልና ንፈልጠልካ" ብምባል፡ ንህዝቢ ኤርትራ ከምኡዎ ቀኑብ ሕፍረት ዘይስመዖም ገለ ገለ ምሁራትን ፖለቲከኛታትን ኢትዮጵያ፡ ህዝቢ ኤርትራ ጸምኣቱ ንናጽነት ከመይ ከምዝገለጸ ንኽርኢ ካብኡ ንላዕሊ እንታይ ክገብር እዩም ዝጽበዩዎ? ብኣጸዋር ኩናት ተገዲድካ ናጽነት በል ተባሂሉ ምባል እንታይ ዓይነት ድንቁርና እዩ።

ስሉልናዊ ኣቋውማ ኤርትራውያን ንምርዳእ ኤርትራዊ ምኻን ይሓትት'ዩ። ኤርትራዊ ስሉልና ንምውናን ድማ ኣብ ማእከል እቲ ህዝቢ ኴንካ ሕልሙ፡ ሓገሱ፡ ሓዘኑ፡ ስቓዩ፡ ኣስተንትኖኡ፡ ቋንቋኡ፡ ፍቕሩ፡ ጽልኡ... ወዘተ ምክፋል ወሲ ረቛሕ'ዩ። እሞ እዞም ዘልዓልናዮም ጸሓፍቲ ድኣ ጃናይ ሽንኩ ስለዘምቕሉ'ዮም፡ ክሰዕ ክንድኡ ብድርቅና ድሌታትካ እዝበን እተን እዩ፡ ኢሎም ክዋሩዎ ዝሕልኑ? ኣብ ውሽጢ ልቡ ክኣትዉን ኣትዩም ባህግታቱ ክበሉን ዘይተበለሱ ክሰዎም፡ ብሽመይ'ዮም ብደገደገ ህርመት ልቡ ሰሚዖምን ነቢቦምን ደፋር ገምጋም ክሃቡ ክኢሎም፤ የተሓሳስበካ!

እየም ሕብረ-ብዙሓን ዝበሩ ተዓዘብትን እተን ካብ ዝተፈላለያ ሃገራት (እንተላይ ኢትዮጵያ) ዝመጽኣ መራኸቢ ብዙሓንን ጥርሑ እየም ንሓቀኛ ስምዒት ህዝቢ ኤርትራን ኑቲ ብሓርነት ዘፀደ ማስርሒ ሬፈረንደምን ክምስክሩሉ ዝኽእሉ። እተን ካብ ዝተፈላለያ ሃገራት ዝመጽኣ'ሞ፡ ናይ ዓይኒ ምስክርነተን ክህባ ዝኽኣላ መራኸቢ ብዙሃን እዚን ኣብ ሰሌዳ ቀሪበን ዘለዋ እየን።

እዚ ዝረአ ዘሎ ሓበሬታ፡ ዓይነት ናይተን መራኸቢ ብዙሓን ደኣ'ምበር፡ ብዝሒ ናይ ጋዜጠኛታት ኣይኮነን ዘመልክት ዘሎ። ንኣብነት ንኢትዮጵያ ወኪሎም ዝመጽኡ 11 ጋዜጠኛታት ነይሮም (10 ናይ መንግስትን ሓንቲ ናይ ውልቅን)። ክንደዚኣተን ዝኣኽለ መራኸቢ ብዙሃን ዝተሳተፍኦን ዝመስከራሉን ማስርሕ ሬፈረንደም ዝተኻየደለን ሃገራት - ብዘይካ ኣብ ኤርትራ - ይህልዋዶ'ኾን ይኾና?

ኣቶ ታየ ቦጋለ ዝተባህለ ጸሓፊ (ታየ ቦጋለ. (2019). መራራ እውነት (የኢትዮጵያ ታሪክ). ዐዲስ ኣበባ፡ ገጽ 384-385) ድማ ብወገኑ ንመስርሕን መንፈስን ሬፈረንደም ብዘስእስ መገዲ ከምዚ ዝስዕብ ኢሉ ንረኽቦ፦

"... ኤርትራ ኣብ ታሪኽ ዓለም ተራእዩ ብዘይፈልጥ መልክዕ ንህዝቢ - እንተገደድካ - ምፍንጣል ወይስ ሕብረት? ዝብል ኣማራጺ ክቐርበሉ ገጢሙ- "ናጽነት ወይስ ባርነት?" ዝብል ምርጫ ቀሪቡሉ፤ ኣብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ከይተረፈ ኤርትራውያን ደምጾም ክህቡ ክግበር ከሎ ... ኢትዮጵያ፡ ኤርትራ ወይ ናብቲ ናይ ቅድም ውሳኔ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ክትምለስ ምሕታትን፤ ወይ ድማ ብዝሀበተን ክልተ ወደባት ክትዛዙ ዝግባእ - ብኣንጻሩ መረቓ መራረቓ ብምሃብ፤ ካብ ኩለን ሃገራት ዓለም ጭሩ ከይቀደመታ ኣፍልጦ ሃበት።"

እዚ ምህሮ'ውን ኑቲ ኩሉሌል ኣሰናቀ ዝበሉዎ'ዩ ደጊሙ ዘሎ። እዚ ጸሓፋይ ኣብ ዝበሎ ድማ ካልእ መሰሓቕን መሰደመምን ነጥቢ ኣሎ። ኢትዮጵያ፡ ኑቲ ባዕላ ዘፍረሰቶ ፈደረሽን ድሕሪ ሰላሳ ዓመት 'ትገላገሸተይ' ኢላ ክትምለሶ ክትሓትት ነይሩዋ፡ ዝብል መጉተ ኣልዒሉ ንረኽቦ። ኣቶ ታየ፡ ኣብዚ ጉዳይ ድርብ መዐቀኒ (double standard) ክጥቀም ከምዝደለየ ግሁድ እዩ። ኣብ መጽሓፉ ኣብ ገጽ 384፡ ፈደረሽን ፈሪሱ ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ክትጽንበር ዝተገበረሉ መገዲ፡ ንጉስ ሃይለስላሰን ኣመራርሓን ብዝገበሩዎ ምስጢራዊ ስምምዕ እዩ ኢሉ ከምዝጽሑፍዎን ጽሒፉ ንረኽቦ። እሞ፡ ሃይለስላሰ ባዕሉም ዘፍረሱዎ ፈደረሽን ድኣ፡ ብኸመይ መገዲ'ዩ ዳግማይ ህይወት ክዘርእ ነይሩዎ፡ ዝብል ዘሎ? ምስ ገዚኡ ኑቢሱ ምግርጫው ካብ መረጋ ዝግበር ነገር የለን። እቲ "ጓልዶ ምስ ኣዳኣ ውዕል ዝምደና ትገብር'ያ?" ተባሂሉ ፈደረሽን ንኽፈርስ ከም መመኽነይታ ዝቐረበ ሓሳብ ድሕሪ ሰላሳ ዓመት ተረሲዑሉ እታ ኣደ ምስ ውላዳ ውዕል ክትገብር ንብር እዩ ክብሃል ከሎ ኤርትራውያን እንታይ ክብሉ ይኽእሉ? እህም ጥራይ!

ብሳዕሊ ሳዕሊ ክረአ ከሎ ካብ መጉተ ኣቶ ታየ ቦጋለ ዝሓየሽ ዝመስል ናይ ዶክተር ያዕቆብ ኃይለማርያም ሓሳብ እዩ። (*ያዕቆብ ኃይለማርያም. (2003). አሰብ የማን ናት? (የኢትዮጵያ የባሕር በር ጥያቄ). አዲስ አበባ*) ከምዚ ዝስዕብ ድማ ኢሉ፦

"ሽበራ ዘይሕጋዊ ኣካይዳኡ ብምቕጻል ብኣሉ ዳሕራ ፈረንጂ ኤፕሪል 23-25፡ 1993 ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ኑቲ ህዝቢ ካልእ ኣማራጺ ከይተዋህቦ 'ናጻ ክትከውን ትደሊዶ ኣይትደልን' ዝብል ሕቶ ጥራይ ቀሪቡሉ፡ እቲ ህዝቢ ብ99.8% ድምጺ (ኣካይዳ ናይ ኢትዮጵያ ሃገራዊ ምርጫ ይመስል) ንኽፍንጸል ፍቓዱ ኣርእዩ ተባሂሉ። (ገጽ 89)"

ተወሳኺ ሓበሬታ

ኣብ ቀዳማይ ክፋል ናይዚ ጽሑፍ'ዚ "ሓንቲ ካብተን ሬፈረንደም ኤርትራ ዘካየዳ ሃገራት ኢትዮጵያ ባዕላ እያ ነይራ። ኣብ ኢትዮጵያ ዝበራ መውሃቢ ድምጺ ነቑጣታት 11 ክኾና ከለዋ፡ ኣብ ኣዲስ ኣበባ፡ ጎንደርን ሃረርን ሰለስተ፡ ኣብ ናዝሬት ድማ ክልተ ነቑጣታት ነይረን" ኢልና ነይርና። ኣብ ዝተፈላለዩ ከባቢታት ትግራይ እውን ተወሲኸን መደምደምታ ነቑጣታት ከም ዝበራ፡ ኣንበብቲ ብኣካል ዝተሳተፉዎን ዝበሉዎ ሓበሬታ የረጋግጹ።

ይቕጽል. . .

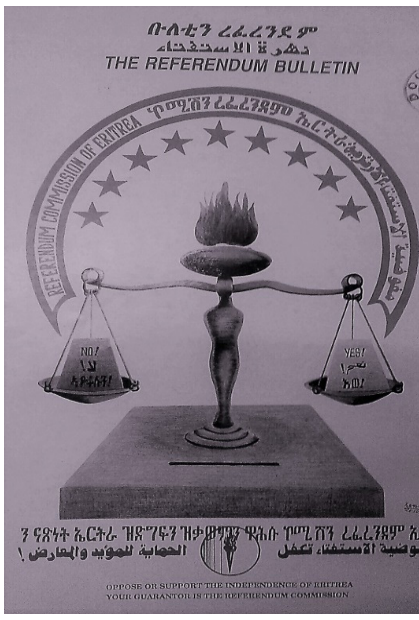

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ሰረጀቓ እምባደርሆ

ዳዊት ስቡሓት ጉብረ፡ ስም ኣደይ ጸሃይ ተላ መረጸየንምባል ተረፉ፡ጸሃይ ተድላ መረጸየን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ስምኦን ሓየሎ ኪዳኑ ምባል ተረፉ፡ ስምኦን ሓያሉ ኪዳነ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ መንደፈራ

ለተብርሃን ተስፋይ ሃብተስላሴ ምባል ተረፉ፡ ሄለን ተስፋይ ሃብተስላሴ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

መብራህቶም የውሃንስ ወልደትንሳኤ ምባል ተረፉ፡ ሰረቐ የውሃንስ ወልደትንሳኤ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ፊሽን ንገሰ ጉልበት ምባል ተረፉ፡ ዊንታ ንገሰ ጉልበት ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ትርሓስ ኣስገዶም ወልደሚካኤል፡ ስም ኣደይ ቅድስቲ ሃይለ ደበሳይ ምባል ተረፉ፡ ውዳሰ ናይዝጊ ብርሃ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን21/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲት ኣዝመራ ሰለጠ ጉብረዝጊ፡ ተኸሳሲ ጥዑማይ በርሀ ብሩ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ተመስሪቱ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን22/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ሰገነይቲ

ወ/ሮ ኣስመረት ክፍለ ሃይሉ፡ ሓፍተይ ኣዜብ ኢልያስ ቀላቲ ስለዝሞተት፡ ንሕና 3 ኣሕዋታ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን21/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ ሃይለ ኢልያስ ቀላቲ፡ ኣደይ ኣብርሀት ማሕረይ ተስፉ ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 2 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን21/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳላ

ከስተ ጉብረእግዚኣብሄር፡ ወድና ዓብላል ከስተ ጉብረእግዚኣብሄር ስለዝተሰወአ፡ ኣነ ምስ ወላዲቱ ሳራ ክፍሉ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሳሮን የናስ ተስፋማርያም፡ ኣደይ ለተኪዳን ፍስሃጼን ካሕሳይ ስለዝሞተት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲት ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን28/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ለተኪዳን መንግስትኣብ ትርፌ ምባል ተረፉፍትሓዊት መንግስታኣብ ትርፌ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣልማዝገብረማርያምገብረእግዚኣብሄር፡ ብዓል ቤተይ ግርማይ ወልዳይ ወደቅሸ ስለዝተሰወአ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 5 ደቁ ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ መቐርካ

ዘምዝም የሱፍ ባህታ ምባል ተረፉ፡ ዘምዝም የሱፍ ኢብራሂም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሶፍያ ሰገድ ተላ ምባል ተረፉ፡ ሶፍያ ሰገድ ተድላ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

መኣዛ ሰገድ ተላ ምባል ተረፉ፡ መኣዛ ሰገድ ተድላ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሓዳስ ሰገድ ተላ ምባል ተረፉ፡ ሓዳስ ሰገድ ተድላ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወይኒ ሰገድ ተላ ምባል ተረፉ፡ ወይኒ ሰገድ ተድላ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ቐይሕ

ከሳሲት ዝያዳ ዘርኢዝጊ ኣብርሃ፡ ተኸሳሲ ኣቶ ዘርኢሰናይ ሓድጉ ሓገሰ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ተመስሪቱ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን28/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ቕረብ፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ነፍልጥ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ማይ ምነ

ሓድጉ ተወልደ ጉብረማርያም +1፡ ኣቦና ተወልደ ጉብረማርያም መሸሻን ኣዴና ዛፉ የሕደገ ጉብረዝጊን ስለዝሞተፉ፡ ንሕና ጥራይ ወረስቲ ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ገለብ

በኺታ ኣደም ሓመድ ዓብደላ ምባል ተረፉ፡ በኺታ ሓምድ እድሪስዓብደላ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/5/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

ቤት-ፍርዲ ሸሪዓ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ኣድሪስ ሳልሕ ጅዲብ፡ ሓወይ ማሓሙድ ሳልሕ ጅዲብ ስለዝተሰውኡ ኣነ ምስ ኣዴና ፋጥማ ማሐሙድ ማሓመድ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/0426 ኣብ ቤ/ፍ ሸሪዓ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ወ/ሮ ህድኣት ተወልደ ጉብረመድህን፡ ብዓል ቤተይ ጸጋይ ሰለብ ስለዝዐረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቅና ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ከሳሲ በየሉል ሰለሙን፡ ተኸሳሲ ሰለሙን ዓንደሚርያም፡ ናይ ሓዳር ክሲ ተመስሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ን19/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ንሕብር።

ጽሃይ ኣረፋይነ በዙበዙ፡ ብዓል ቤተይ ኣስገዶም ተድላ ምሕር ስለዝዐረፈ፡ ብዓል ቤተይ ብዕለት 20/11/2024 ኣብ ቅድሚ ኣርባዕተ ማሰሻኽር ኑታ ብቁ/ሰሌዳ ኣር-1-3940 ብቑጽሪ ቻሲ. JTIEAT 1710001334 ዝተመዝገበ ቶዮታ ዝዓይነታ ናይ ግዘ መኪና ንብረቱ ኣመልኪቱ ሰነዋ JTIEAT1710001334 ዝተመዝገበት ቶዮታ ዝዓይነታ ናይ ግዘ መኪና ንብረቱ ኣመልኪቱ ሰነዋ ስለ ዝፈጸመለይ፡ ወረሲቱ ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 9ይ መጋባእያ ቁ፡32 ይቕረብ።

ኣሮን ተወልደ ጸጋይ ምባል ተሪፉ፡ ኣሮን ተወልደብርሃን ጸጋይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ወ/ሮ ኮኾብ ተስፋይ ደስታ፡ ብዓል ቤተይ የውሃንስ ኣይነኣለም ዘየ ስለዝዐረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 5 ደቅና ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ከሳሲ ኣቶ ያፊት ተማሰገን ኪዳ፣ ተጸዋዕቲ፡1. ወ/ሮ ብስራት ሃይለማርያም ጉበረ፡ 2. ኣቶ ተማሰገን ኪዳ፣ ናይ ምግዚት ክሲ ተመስሪቱልኩም ስለ ዘሎ፡ ን14/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ቅረቡ። እንተዘይቀሪብኩም፡ ጉዳይኩም ኣብ ዘየለኹምሉ ክረአ ምዃኑ ንሕብር።

ኣመልከትቲ 1. ክፍላይ በርሀ ሰገድ 2. ወረ/ፍ ደመት በርሀ ሃብተጽዮን 3. ወረ/ር ሰተሚካኤል ዑቕበ ተኽለ፣ ተጸዋዕቲ ፍ/ ተከኤ ምስዮና ባየራሚካኤል 1. የርዳኖስ ተከኤ ምስዮና 2. ጺጋ ተከኤ ምስዮና 3. የውሃንስ ተከኤ ምስዮና 4. ተወልደ ተከኤ ምስዮና ወረ/ፍ ደመት በርሀ ሃብተጽዮን ውረ/ር ሰተሚካኤል ዑቕበ ተኽለ ተተካኢ. ኣቶ ክፍላይ በርሀ ሰገድ፡ ንጉዳይ ምቅሊት ወርሻ ክሲ ቀሪቡልኩም ስለ ዘሎ፡ መልሲ ሒዝኩም ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን26/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ቅረቡ።

የልያና ኪዳነ ርእሶም፡ ስም ኣደይ ሃና ኪዳነ ምባል ተሪፉ፡ ሃና ከበደ ጊላጋብር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን2/06/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ርግኣት ሃይለ ወልደጋብር፡ ብዓል ቤተይ ምስየና መሓሪ ያቆብ ስለዝዐረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 3 ደቁ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን21/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 9ይ መጋባእያ ቁ/32 ይቕረብ።

ሂሩት ርእሶም ልጃም፡ ብዓል ቤተይ ጉብረሂወት ጸገዘኣብ ስለዝዐረፈ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቅና ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን21/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 10ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ሮማን ፍስሃጽ በራኺ፡ ሓፍተይ ኢትዮጵያ ፍስሃጽ ስለዝዐረፈት፡ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ 5 ተተካእቲ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ምሉ ጉብረእግዚኣብሄር በየነ፡ ወደይ ሳምሶም ነጋሽ ጉብረመድህን ስለዝዐረፈ፡ ኣነ ወረሲት ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ብፍ/ሰብ ማሰል ማተዎን ሰዩም፡ ንጉዳይ ፈጸሚ ዝምልከት ክሲ ቀሪቡልካ ስለ ዘሎ፡ መልሲ ሒዙካ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን2/06/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋባእያ ዕ/እ'ኽሊ. ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ንሕብር።

ዳንኤል ወልደየውሃንስ ኩሓሱ፡ ወከል ሚኪኤል ጉብረትንሳኤ፡ ወላዲና ኩሉ/ ወልደየውሃንስ ኩሓሰ ወልደገርጊስ ስለዝዐረፈ፤ንወ/ሮ ሳባ ጎይትኦም ዑቕባሚካኤል ናይ መጸምዲ ማሰለ ይተሓለወላ፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን2/06/26 ኣብ ቤ/ፍ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ኣስቴር ሓድግ ወልደማርያም፡ ኣቦይ ሓድግ ወልደማርያም ወልደሙሴ ስለዝዐረፈ፡ ምስ 9 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 10ይ መጋባእያ ይቕረብ።

ብፍ/በ/ማሰል ማስዑድ ዓብደላ ሳልሕ፡ ብፍ/በ/ዕዳ ኢብራሂም ዓሊ ጣሀር፡ ናይ ፈጸሚ ጉዳይ ስለ ዘሎ፡ ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጠ፡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕካ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን14/05/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋባእያ ቁ/41 ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ንሕብር።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ እምባ ደርሆ

ኣድሓኑት ሃንስ ሃብቱ ምባል ተሪፉ፡ ኣድሓኑት የሃንስ ሃብቱ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/05/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ሰገነይቲ

ማጆር ኣሮን ኣብርሃም ምባል ተሪፉ፡ ሂብል ኣሮን ኣብርሃም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/4/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳላ

ደሊና ጉብረሂወት ዛይድ ምባል ተሪፉ፡ ኑቢየት ጉብረሂወት ዛይድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን14/05/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ከረን

ወ/ሮ ስምረት ኣልኣዝር ጸጋይ፡ ብዓል ቤተይ ሙሴ ኢያቡ ሚካኤል ስለዝተሰውኡ ንዓይ ናይ መጸምዲ ማሰለይ ይተሓለወለይ፡ 6 ደቅና ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/05/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ጀምዕ ፍቕር ኣዛዘ ምባል ተሪፉ፡ ጀምዕ ፍቕር እዛዘ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን04/05/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ተሰነይ

ወ/ሮ ሉተኪዳን ኣልኣዝር ተስፋጊዮርጊስ፡ ስም ኣደይ ሉተንሳኤ ጉብረእግዚኣብሄር ተስፋገርጊስ ምባል ተሪፉ፡ ሉተንሳኤ ጉብረእግዚኣብሄር ተስፋገርጊሽ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን05/05/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ምስጋና

ብዕረፍቲ ክብርቲ ወላዲትና ወ/ሮ ሳራ ገ/ስላሰ ፍረዝጊ፡ ብዓልቲ ቤቱ ንስወእ ሻምበል ኣስገዶም ዓ/ብርሃን፡ ብኣካልን ብተሌፎንን ዘጸናናዕኩምና፣ ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና የቐጸልና ንብል።

ምሉኣት ስድራቤት!

ወ/ሮ ሄለን ተስፋይ ጉብረመድህን፡ ዝተፈቐደለን ናይ ማሽጢ. መቀያየሪ ኣቕሑ መኪና ንግዳዊ ትካለን፡ “ፋሚሊ. ማሽጢ. መቀያየሪ ኣቕሑ መኪና” (FAMILY SPARE PARTS) ተባሂሉ ክሰየመለን ስለ ዝሓተታ፡ እዚ. ናይ ንግዲ. ስም ቅድሚ ምምዝጋቡ ዝቃወም ኣካል እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ. ሓደ ወርሒ፡ ካብ ሕጋዊ ቤት ፍርዲ. መኣገዲ. የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ ኣብ ናይ ንግዲ. ስም ከምንምዝግቦ ነፍልጥ።

ክፍሊ. ውሽጣዊ ንግዲ.

ብስም ተስፋልደት ክበርዝጊ. ጉብረወልደ፡ ኣብ ዓዲ/ከበ. ሕምብርቲ ብመወከሲ. ቁጽሪ 000065 ቁጽሪ ምስክር ወረቐት 014311 ፕሎት 37 ፓርሰል K ንመንበሪ መዓላ ዝተዓደለክዎ ምስክር ወረቐት ስለ ዝጠፍኣኒ፡ ዝረኸበ ወይ ብዕዳ ሐዚዎ ዝበለ እንተሎ፡ ብቁጽሪ ስልኪ. 07112123 ክሕብረኒ። እንተዘይኮይኑ ግን መተካእታኡ ንዝምልከቶ ኣካል ክሓትት ምዃነይ እሕብር።

ተስፋልደት ክበርዝጊ. ጉብረወልደ

ኣብ ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ሰገነይቲ. ምም/ ከበ. መጠራ ፕሎት 6 ፓርሰል 1 ስፍሓት መሬት 300 ት/ሜ 3 ቀንዲ. ክፍሊ. 2 ተሓጋጋዚ. ክፍሊ. ብቁ/ንብረት 4BRS-EN003805/0 ብስም ወላዲተይ ወ/ሮ ትርሃስ ኣርኣያ ተኽለ ዝተመዝገበ ብህያብ ዝረኸብኩዎ፡ ናብ ስመይ ከሰጋገር ስለ ዝኾንኩ፡ ዝቃወም እንተሃልዩ፡ ኣብ ውሽጢ. 30 መዓልቲ፡ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ. መኣገዲ. ወይ'ውን ይግባይ ተባሂሉ እንተኳይኑ፡ ውሳኔ ሐዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ካዳስትራል ዞባ ደቡብ ን/ዞባ ሰገነይቲ. ይቕረብ። እንተዘይኮይኑ፡ ብዘሎ. ኦርጂናል ወረቐት ጉዳየይ ክውድእ ምዃነይ እሕብር።

ኣቶ ሓበን ጉብረማስቀል ብርሃ

Notice

Notice is hereby given to the public that **Dasna Enterprise Private Limited Company** is formed among the following members:

1	Name	Nationality	Address	Shares
	1. Azieb Gojam Yowhans	**Eritrean**	**Sweden**	**75**
	2. Tiblets Gojam Yowhans	**Eritrean**	**UK**	**25**
				100

2. The head office of the company shall be in Asmara, Eritrea. The Company may open branch offices whenever and wherever necessary.
3. The company has a share capital of Eritrean NAKFA 200,000.00 (Two hundred thousand Nakfa) divided into 100 (One hundred) registered shares of par value of NAKFA 2,000 (Two thousand Nakfa) each all subscribed and fully paid up by the member's in cash.
4. The business objectives of the company shall be:
   1. Guest House,
   2. Limited Service Eating Place,
   3. Catering,
   4. Hall Rental (for events and shows),
   5. Cultural Music Dancing during meals,
   6. Bar and Restaurant,
   7. Fast Food,
   8. Pizzeria,
   9. Snack bar,
   10. Facilitation services,

5. Mrs. Azieb Gojam Yowhans is appointed as a manager for unlimited period of time.

6. The company is established for unlimited period of time.

Dasna Enterprise PLC

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Employees of Bisha Mining Share Company are invited to apply for the Following positions.

1. Position: Chef
Department: Employee Service
Section: Village Service
Number Required: One (01)

Primary Purpose

A chef is in charge of the kitchen in restaurants or other places where food is served. They watch all activity and food preparation with any staff that would assist in the kitchen. They supervise the preparation of food for its garnishing and presentation, as well as the seasonings for a perfect taste.

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREAS

- Management
- Cooking
- Health and Safety
- Administration

Knowledge, Experience and Skills

Qualifications:

- Grade 12
- Certificate in Culinary and Food Production / Certificate of Cooking Techniques
- Certificate in Hazard Analysis and Critical Control Points (HACCP); Annual Certification will be an added advantage

Knowledge and Experience:

- 5 – 8 Years experience in Catering Industry
- 02 - Years experience as a senior sous chef or 04 years as sous chef.
- Proven work experience as a Chef or Cook

Technical Skills	Behavioral Skills
• Knowledge of different cooking techniques	• Interpersonal skills, Team player, Communication (English and Local language)
• Knowledge of menu planning	• Leadership skill
• Knowledge of cultural food / Cater for different nationalities	• Motivation
• Knowledge of Health and Safety procedures	• Coach and mentor, Client Service,
• Computer Literate (MS Office – Intermediate level) will be an added advantage.	• Flexibility, multi-tasking

2. Position: Asheli Camp Supervisor
Department: Employee Service
Section: Village Service
Number Required: One (01)

Primary Purpose

Management of Housekeeping, laundry and catering operations in Asheli.

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREAS

- Management
- Health and Safety
- Administration

Knowledge, Experience and Skills

Qualifications:

- Diploma in Hotel and Tourism
- Diploma in Management
- Certificate in HTTC/Hospitality Service

Knowledge and Experience:

- At least five (5) years of related service-based hospitality, housekeeping, laundry, Catering or camp management experience that includes at least two (2) years of significant overall supervisory responsibilities for a different business operation.
- A valid Driver's License is an added advantage
- Must have intermediate skills operating Microsoft Office applications
- Must be able to make decisions in the moment with little to no supervision.
- Requires speaking, understand, read and write English.
- Must meet and adhere to all safety guidelines and regulations set forth by the company and department.

Technical Skills	Behavioral Skills
○ Knowledge of different HK and laundry service	○ Interpersonal skills
○ Knowledge of staff scheduling and planning	○ Team player
○ Knowledge of catering	○ Communication (English and Local language)
○ Knowledge of customer service	○ Leadership skill
○ Knowledge of Health and Safety procedures	○ Motivation
○ Computer Literate (MS Office – Intermediate level)	○ Coach and mentor
○ Knowledge of different HK and laundry service	○ Innovative Thinking, Flexibility, Client Service

General Information and other requirements:

- **Place of Work: Bisha.**
- **Salary: As per Company salary scale.**
- **Type of Contract: Indefinite**
- **Candidate must be Physically and Medically fit.**

Additional requirements for Nationals:

- **Having fulfilled his/her National Service obligation and provided evidence of release paper from the Ministry of Defense.**
- **Present clearance paper from current/last employer.**
- **Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).**
- **Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.**
- **Application documents will not be returned to sender.**
- **All applications should be sent through the post office.**
- **Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.**

Address: Please mail your applications to.
Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276
Asmara, Eritrea

Note to Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to
1.Aliens Employment permits Affairs,
P. O. Box 7940
Asmara, Eritrea.

2.Mineral Resources Management
P. O. Box 272
Asmara, Eritrea

ጽልዋ ግሎባውነትን ዲጂታላውነትን ኣብ ዓለመ-ስራሕ

ግርማይ ኣብርሃም (ሃኮሰኤ)

2ይን መወዳእታን ክፋል

መጻኢ ስራሕ ዝብሃል፡ ንብዙሓት ሰራሕተኛታት ካብቲ ዘጥረይዎን ክሰርሑሉ ዝጸንሑን ብፍሉይ ዝመልክዎ ሞያ እናውጽኦም ይኸይድ ኣሎ። ብቑዓት ዝሓትት ስራሕ ኣብ ጸጽባሕ ይቕልቀል ምስ ምህላዉ ልዑል ጠለብ ኣሎ። በንጻሩ፡ ብቑዓት ዘየጥረየ ሰራሕተኛ ኸኣ ካብ ስራሕ ይሰናበት ኣሎ። ደሞዝን ምቍጻር ሰራሕተኛታትን ኣብ መንጎ ክእለት ዘጥረዩን ዘየጥረዩን ፍልልይ እናፈጠረ ይኸይድ ኣሎ። ሰባት፡ ምስ ትካላቶም ኣብ ገሊኡ'ውን ምስ ዝሰርሑሉ ሃገር ዝነበሮም ምትእስሳር እናላሕለሐ ኽኸይድ'ዩ። ኣብ መንጎ ኢንዱስትሪታት ዘሎ ዶባት'ውን ትሑት ንጻረ'ዩ ኽህልዎ።

በዚ ልዕል ኢሉ ዝተጠቕሰ ምኽንያት'ዚ፡ ከምቲ ልዕል ኢሉ ዝተገልጸ፡ ዘይተለምደ ሓድሽ ዓይነት ኣቈጻጽራ ሰራሕተኛታት ብቕልጡፍ ይዓቢ ኣሎ። እዚ ዘይንቡር ኣቈጻጽራ ሰራሕተኛታት'ዚ፡ ስሩዕ ብዘይ ኮነ ሰዓታት ስራሕ፡ ኣብ መንጎ ኣሰራሕን ሰራሕተኛን ዝእቶ፡ ካብ ልሙድ ኣካይዳ ውጽእ ዝበለ ውዕላት ብፍላይ'ኳ ኣብ ጽላት ወሃብቲ ኣገልግሎት ጐሊሑ ይርአይ ኣሎ።

ዲጂታላዊ ቑጠባ፡ ካብ ድረታ ግዜን ቦታን ሓራ እናኾነ ይኸይድ ኣሎ። ኣብ ኤውሮጳ፡ ሓደ ኻብ ሓሙሽተ ሰራሕተኛታት ካብ ቤቶም ወይ'ውን ካብ ህዝባዊ ቦታታት ብምኳን ይዓዩ ኣለዉ፣ እንተኾነ፡ እቲ ዝወሃብ ናይ 24 ሰዓታት ስራሕ ናይ ሸውዓተ መዓልታት ኣገልግሎታት ደው ኢሉ ማለት ኣይኮነን። መብዛሕትኦም ኣሰራሕቲ፡ ዳርጋ ሕቡኣትን ብወግዓዊ መገዲ ዘይፍለጡን'ዮም። ካብ ድረታ ግዜን ቦታን ሓራ ወጺእካ ምስራሕ፡ ንኽትተዓጻጸፍ፡ ግዜኻ ባዕልኻ ኽትውንኖን ከተመሓድሮን ብኡ መጠን ከኣ ዝያዳ ኣፍራዪ ንኽትከውን፡ ማዕረ ማዕረኡ'ውን ሞባይልካ ኣብ ኢድካ ብምህላዋ፡ ክትራኸብ እንተ ዘይመሪጽካ፡ ርክብ ክትበትኽ መሰል ዘውህብ፡ ኣብ ቦታ ስራሕ ከጓንፍ ካብ ዝኽእል ሓደጋ ናጻ ዝገብር'ኳ እንተ ኾነ፡ ውሕስነት ሰዓታት ስራሕ፡ ዝተሓተ መጠን ደሞዝ፡ በዓላትን ካልእን ዝህብ ኣካል የብሉን። ጻዕቂ ስራሕ ምስኡ ኸኣ ዘይወጽእ ድኻም፡ ውሱን ዘይኮነ ሰዓታት ስራሕ፡ ምምዝባል ሚዛን ስራሕን መዓልታዊ ናብራን፡ ምብሕጓግ ክኽፈል ዝግባኦ ቐረጽ ንመንግስትን ማሕበራዊ ተነጽሎን ካብ ቍጽጽር ወጻኢ እናኾነ ዝኸይድ ዘሎ ኣሰካፊ ተርእዮታት'ዩ። እዚ፡ ነቲ ዝጸንሐ ኣዋጃት ሕጊ ዕዮ መጠኑ ደኣ ይፈላለ'ምበር፡ ይብሕጉን ኣሎ።

ስለዚ፡ እዚ ሓድሽ ዲጂታላዊ ተርእዮታት ምቍጻር ስራሕ፡ ንጹር መስመር ተኸቲሉ ንኽኸይድን ክስዕብን፡ ብኣህጉራዊ ደረጃ ትርጉም ክለብስን ሓባራዊ መረዳእታ ኽፍጠርን የድሊ። ዝተሓተ መጠን ደረጃታት (Minimum standards) ክዝተየሉን ማለትነት ክወሃቦን ኣገዳሲ'ዩ። ማሕበራት ሰራሕተኛታት ከኣ ንኹሉ ዓይነት ሰራሕተኛ፡ ማዕረ ማሕበራዊ መሰል ክጠልባ ይሕተታ። ኣብ ዲጂታላዊ ዕዮታት ብውልቀም ተቘጺሮም ዝሰርሑ ሰራሕተኛታት፡ ብማሕበራት ሰራሕተኛታት ክውከሉ፡ ንኽውደቡ መሰል ክጣጣሓሎም ኣገዳሲ ምኳኑ ይዝረበሉ ኣሎ። ብሰንኪ ዲጂታላውነት፡ ኣብ መንጎ ኽእለት ዘጥረዩን ዘየጥረዩን፡ ደቂ ተባዕትዮን ደቀንስትዮን፡ ዓበይትን ናእሽቱን ሰራሕተኛታት ዝፍጠር ፍልልይ ክጸብብ ክሰራሓሉ የድሊ። ምስ ኣብ ጸጽባሕ ዝቕልቀል ሓድሽ ቴክኖሎጂ፡ ሰራሕተኛታት ዝያዳ ውሕስነት ምእንቲ ኽረኽቡ፡ ዳግማይ ክመሃሩን ስልጠናታት ክወስዱን መሰል ክወሃቦምን እዚ መሰል'ዚ፡ ኣብ ሓባራዊ ውዕላቶም ክሰፍርን ኣገዳሲ ምኳኑ፡ ክኢላታት ዓውዲ ዕዮ ይገልጹ።

ኣብዚ ዲጂታላዊ ዓለም፡ ሰራሕተኛታት ውልቀ-መሰሎም ክሕለወሎም፡ ሓበሬታኦም ውሕስነቱ ኽረጋገጸሎም ይደልዩ። ነዚ ዘረጋግጻ ኸኣ እተን ሓበሬታ ዝምእርራ ማሕበራት ሰራሕተኛታት'የን። እዘን ማሕበራት'ዚኣተን፡ ነዞም ሰራሕተኛታት፡ ካብ ቀጻሊ ቍጽጽርን ሓለዋን ናጻ ምኳኖም ከረጋግጻሎም ይግባእ'ዩ። እግረመገደን፡ ማሕበራት፡ ነዚ ተፈጢሩ ዘሎ ዲጂታላዊ መድረኻት፡ ሓድሽ ኣገልግሎታታት ብምቕራብ ናብ ረብሓኣን ከውዕላኦ ይኽእላ'የን። ኣብ ቦታ ስራሕ ንዘጓንፍ ምዕዝምዛማትን ዘየድሊ ባህርያትን ከቃልዓኦ የኽእለን። ዝተወደቡ ሰራሕተኛታት ብግዲኦም፡ ጕዳያቶም ከስምዑ፡ ጸገማቶም ብእዋኑ ኽፈትሑ ይኽእሉ።

ዲጂታላውነት፡ ማሕበራት ሰራሕተኛታት፡ ምስ ኣህጉራውያን መሻርኽተን እሂን ምሂን ክበሃሃላ፡ ሓበሬታ ኽለዋወጣን ንሓድሕደን ክደጋገፋን ምሹእ ባይታ ስለ ዝፈጥረለን ናብ ረብሓኣን ከውዕላኦ ይግባእ'ዩ።

ማሕበራት ሰራሕተኛታት መበል 21 ክፍለዘመን እምበኣር፡ ምስ ግሎባውነትን ዲጂታላውነትን ዝኸይድ ሓድሽ ሜላታት ንምትእትታው ዝያዳ ዲናሚክነት ክርእያ ኣለወን፣ እንተኾነ፡ ካብቲ ያታዊ፡ ጽኑዕ መሰረተን ነቒ ክብላ ኸኣ ኣይግባእን። ምስ ግዜ ዘለዋወጥ መልክዓት ዕዮ ብዘይ የገድስ፡ ኣብ መንጎ ሰራሕተኛታት ዘሎ ምሕዝነትን ምድግጋፍን ቀጻልነቱ ከውሕስ ይግባእ፣ ምኽንያቱ፡ ግሎባውነትን ዲጂታላውነትን ጥራይ ዘይኮነ፡ ገዚፍ ቍጽሪ ምምዝባል ሰራሕተኛታት ካብ-ናብ ዝተፈላለየ ኸርናዓት ዓለምን ብፍሉይ ኣብ ምዕቡላት ሃገራት ዝረአ ብዝሒ ዘለዎ ዝሸምገለ ወለዶን ካልእን'ውን ኣብ ግምት ኣትዩ፡ ኵሉመዳያዊ ምርግጋጽ መሰል ሰራሕተኛታት ኣብ ዓለመ-ስራሕ ንኽረጋገጽ ዕቱብ ስራሕ የድሊ፣ እንተኾነ፡ ዝሓሸ መጻኢ ስራሕ ክህሉ እንተ ኾይኑ፡ ማሕበራት፡ ምስ ኣርቀቕትን ወሰንትን ፖሊሲ ዝኾኑ መንግስታውያን ትካላት፡ ኣሰራሕቲ፡ ዝተፈላለዩ ሰብ ሞያን መሻርኽትን ሓቢረን ክዓያ ይግባእ።

ዲጂታላውነት፡ ዋላ'ኳ ብዙሕ ብድሆታት ሒዙ ዝመጽእ ዘሎ ይኹን፡ ዕድላት'ውን ኣይተሳእኖን። ከምኡ ስለ ዝኾነ ኸኣ ማሕበራት ሰራሕተኛታት ነቲ ኣብ ጸጽባሕ ዝቕልቀል ሓድሽ ቴክኖሎጂታት ሃንጐፋይ ኢለን'የን ዝቕበላኦ። ምስኡ ሓቢረን ከኣ ይሰርሓ። እዚ ይኹን'ምበር፡ ማሕበራት ሰራሕተኛታት፡ ከም ማሕበራውያን ሓይልታት፡ እቲ ኣብ 19 ክፍለዘመን'ውን ዝተራእየ፡ ሕሱም ኵነታት ስራሕን ምዝመዛ ሰራሕተኛታትን ክድገም መትከለን ኣየፍቅድን'ዩ። ዝያዳ ነኺሰን ክሰርሓሉ ኸኣ መድረኽ ይጠልበን።

ቴክኖሎጂያዊ ለውጢ፡ ጥቕምን ብድሆታትን ሒዙ ይመጽእ (ኣብ ሳንዱቕ ትኣቱ)

ዘይከሓድ ነገር፡ ሮቦታት ወይ'ውን ዝተኣውተመ ኣገባባት ቦታ ስራሕ፡ ነቲ ሰራሕተኛታት ኣብ ከም ዓበይቲ ኢንዱስትሪታት፡ ዕደናን ሕርሻን ከጓንፎም ዝኽእል ሓደጋታት ተኪእዎ ወይ'ውን ቀኒስዎ'ዩ ኽበሃል ይከኣል'ዩ። ሶፍትዌራት ወይ'ውን ኣልጎሪዝም፡ ኣብ ምትካእ፡ ከም ናይ ሕሳብ ስራሓት፡ ናይ ተሌፎን ማእከላትን ክፍሊታትን ዝኣመሰለ ኣመና ኣሰልካዩ፡ ዝደጋገም ዕማማት ኣዝዩ ጠቓሚ ኽኸውን ይኽእል'ዩ። ዓቕሚ ሰብ ኣብ ዝውሕደካ እዋን'ውን ሓደሽቲ ቴክኖሎጂታት መተካእታ ኾይኑ ይሰርሕ።

እንተኾነ፡ ብሰንኪ ኽቈጻጸርዎ ዘይክእሉ ሰዓታት ስራሕ፡ ብዙሓት ሰባት፡ ኣብ ጸቕጥን ኣእምሮኣዊ ሃስያን ይወድቁ'ዮም። ኣብ ፊት ጸፍሒ ኮምፕዩተር (screen) ነዊሕ እዋን ኮፍ ምጽናሕ'ውን፡ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ስለ ዘይተዘውትር፡ ናቱ ናይ ገዛእርእሱ ኣሉታዊ ጥዕናዊ ሳዕቤናት ከም ዘለዎ ምግንዛብ ኣገዳሲ'ዩ።

መወከሲታት፤

Future of work – changing labour relations by Jelena Soms

The Impact of Globalization and digitalization on the World of Work By Lisa M.L-A. Goodman

- ዝተፈላለየ መርበባት ሓበሬታ

ኣስተንትኖ

ቅድሚ ኣብ መበል 40 ዓመት ዕድመኣ ብሕማም ካንሰር ምማታ፡ ውርይቲ ዲዛይነርን ደራሲትን ክሪስዳ ሮድሪገዝ ከምዚ ኢላ ጽሓፈት፤

1. ካብ ዓለም እታ ኣዝያ ዝበረኸት ማኪና ኣብ ጋራጅይ ኣላትኒ። እንተኾነ፡ ሕጂ ኣብ ዊልቸር'የ ዘሎኹ።

2. ኣብ ቤተይ፡ ኵሉ ዓይነት ሕላገት (brand) ዘለዎ ክዳውንቲ፡ ጫማታትን ዘፈር ክዳውንትን ኣሎ። እንተኾነ፡ ኣብ ሆስፒታል ዝተዋህበትኒ ቍራጽ ዓለባ ጥራይ'የ ተኸዲነ ዘሎኹ።

3. ኣብ ባንክ፡ ብዙሕ ዘጠራቐምክዎ ሕሳብ ኣሎኒ። እንተኾነ፡ ሕጂ ዝዓብሰለይ የብሉን።

4. ቤተይ፡ ግምቢ ይመስል ነበረ። ሕጂ ግና ክልተ ዓራት ኣብ ዘለዋ ኽፍሊ ናይ ሓደ ሆስፒታል'የ ደቂሰ ዘሎኹ።

5. ቀደም ካብ ሓደ ሆቴል ናብ ካልእ ሆቴል ክጻፋዕ እውዕል ነይረ። ሕጂ ግና ኣብ ውሽጢ ቐጽሪ ሆስፒታል ካብ ሓደ ክሊኒክ ናብ ካልእ ክሊኒክ ክመላለስ ጸሓይ እዓርበኒ ኣሎ።

6. ንኣማኢት ሰባት ኣብ ኣውቶባዮግራፍያኦም ፈሪመሎም'የ። ኣብዚ እዋን'ዚ ግና ፌርማይ ወረቓቕቲ ሕክምናይ ኰይኑ ኣሎ።

7. ጸጕረይ ንኽሰራሕ፡ ናብ ሸውዓተ ሰራሕቲ ጸጕሪ (ስነ-ጽባቐ ጸጕሪ ርእሲ) እኸይድ ነይረ። ሕጂ ግና ኣብ ርእሰይ ጥር እትብል ጸጕሪ የብለይን።

8. ቅድሚ ሕጂ፡ ብናይ ውልቀይ ነፋሪት ካብን ናብን እመላለስ ነበርኩ። ሕጂ ግና ናብ ኣፍደገ ሆስፒታል ዘብጽሑኒ ኽልተ ተሓጋገዝቲ ጥራይ'ዮም ዘድልዩኒ።

9. ብዙሕ ዝብላዕ'ኳ እንተሎኒ፡ መግበይ፡ ክልተ ከኒና ንመዓልትን ውሑድ ነጠብታ ማይ ጨው ኣብ ምሸትን ጥራይ'ዩ ዘድልየኒ።

10. እቲ ህንጻ፡ እታ ማኪና፡ እታ ነፋሪት፡ እቲ ኣቕሓ፡ እቲ ሕሳብ ባንክ፡ እቲ ሕሉፍ ዝናን ክብርን ዝዓበሰለይ የብሉን። ካብዚ ኹሉ ህድኣት ክፈጥረለይ ዝኽኣለ ነገር ሓደ'ኳ የልቦን። "ብዘይካ ሞት፡ ካልእ ሓቂ የለን።"

ኣብ መወዳእታኡ፡ ብዘይካ ጥዕና፡ ካልእ ኹሉ ከንቱ'ዩ። ጥዕና እንተሎካ፡ በታ ዘላትካ ሕጉስ ንምኳን ተመሃር። ንእሽቶ ቍራስ እንጌራ፡ ማሚቑካ እትድቅሰላ ቦታ እንተላትካ፡ ዝጐድለካ ኸም ዘይብልካ ፍለጥ።

ዳየሪ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ረቡዕ 04 ለካቲት 2026

ጎልደን ፎርክ ካፌ

ንስኺ መን ኢኺ፧

"ኣነ መን እየ፧" ሓተተት ራህዋ። ሞባይል ሒዘ ብምንባረይ ብንጹር ኣይሰማዕኩዋን። ብተርባጽ፡ ነቲ ኣብ ውሽጣ ከተሰላስሎ ዝጸንሐት ሓሳባት ብዓውታ ደገመት። "ኣነ መን'የ፧"

"ንኣይ ዲኺ፧ ዋላስ ንነብስኺ ኢኺ ትሓትያ ዘለኺ፧" በልኩዋ ግልጽ ኢሉ ብስንባደን ኣግርሞትን።

"ኡፍ እንታይ ማለትኪ'ዩ፧ ንኹሉ ነገር መቾስ ክትፈላሰፍሉ ኣሎኪ። 'ንኣይ ከመይ ዓይነት ሰብ ኢኺ ትሓስብኒ፡' እየ ዝብለኪ ዘለኹ፡" ድንግርግር ከም ዝበላ።

"እዋእ፡ ከምኡ ዘይበልኪ 'ኣነ መን እየ፧' ኢኺ'ኳ ዝበልኪ። መን ምዃንካ ሰብ ክነግረካ ትጽበ እንተ ኴንካ ከኣ ካልእ ርእሱ ዝኸኣለ ሽግር እዩ፡" ኣሕፈሸ ርእይቶ ሰንደኹ።

"ኦ! ንስኺ ድማ ኣብ ርእሲ ዘለኹዎ ተወሳኺ ኣይትኹንኒ። ሓግዝኒ እየ ዝበልኩኺ እምበር፡ መኣስ ኣዳኽምኒ ኢለኪ።"

"ኣዋህልሊ፡ ኣዋህልሊ፡" በልኩዋ እና'ዋህለልኩ።

"ሕራይ እስከ በሊ፡ ከመይ ማለትኪ'ዩ፧" ራህዋ ብዕምቈት ድሕሪ ምስትንፋስ።

"ጽቡቕ፡ ከመይ ዝብል ለባም።"

"በጃኺ ይጽንሓለይ እዚ ምስላኺ ድዩ ብሂልኪ፡" ትርር ኢላ።

"ኣይክእሎን'ምበር ክብሎ ዝሓስብ ብሓንቲ ምስላ ወይ ብሂል ምዓጸኹዎ ግን፡" ኰለፈትኒ።

"መጸጸጽ እሞ ይጽንሓልኪ፣ ቀንዲ መራኸቢና'ኳ ብዛዕባ ናተይን ናይ ሳሚን ጉዳይ'ዩ። እንታይ ከም ዝበለኒ ነጊረኪ ምሽ፡" ሓቃ'ያ ዘየቕስን ጉዳይ'ዩ።

"'እታ መጀመርታ ዘፍቀርኩዋ ጓል ንስኺ ኣይኮንክን፣ ተለዊጥክኒ ኢኺ። ሕጂ መን ምዃንኪ ኣይፈልጥን። ንኣኣ ክትረኽብያ እንተ ዘይኪኢልኪ'ውን መጻኢና ኣይርኣየንን'ዩ ዘሎ፡' እዩ'ኳ ኢሉኒ፣ እንታይ ማለት እዩ'ዚ፧" ብሕቶታት ኣዋጠረትኒ።

"እሞ 'ንኣይ'ውን ምስኣ ኣላልየኒ፣ መን ምዃና ክሓታ፡' ዘይትብልዮ ዝነበርኪ፡" ምሉቕ በለትኒ።

"ላግጺ እዩ ዝርኣየኪ ዘሎ ምሽ ሓቅኺ ንስኺዶ እንታይ ኴንኪ ኢኺ፧ ኣነ'የ ሳሚየይ ክስእን፡" በለት እናሕነቕነቐት። "ኣመና'የ ዝፈትዎ፡" ብምባል ነብሳ ምቁጽጻር ስኢና ክትነብዕ ጀመረት። ክንዲ ናታ ስምዒት ክግደስ ምድንጓየይ ብተግባራተይ ተሸቑሪረ።

"ሕራይ ሕራይ፣ ኣይትሓዝለይ ቍሩብ ከዛንየኪ እምበር ከኹርየኪ ኢለ ኣይኮንኩን፡" በልኩ ክትጸናንዓለይ እናደለኹ። "እንታይ ብዛዕባኡ ክንዲ'ዚ፧ ካብ ትፋለጡ ክንደይ ኰይኑ ኣሎ፧" ሓተትኩ ዘረባ ከጠፋፍእ ብምሕሳብ።

"ካብ ሓምሻይ ክፍሊ ወዲ ሰፈረይ ምስ ኰነ ኣትሒዝና ኢና እንፋለጥ።"

"እሞ ነታ ናይ ሽዑኡ ቈልዓ ከለኺ ዝነበረኪ መንነት ድዩ 'ኣጥፊእክዮ፡' ዝብለኪ ዘሎ፡" ብምድናቕ ኣስተንከርኩ።

"ንሱ ዝብል ደኣ ግዜ ከሊእክኒ፡ ውሽጥኺ ኣነ ጥራሕ ዝብሕቶ ዝነበርኩ ካልእ ብሒቱዎ፣ በቃ ካልእ ሰብ ኴንክኒ፡" መለሰትለይ።

"ራህዊተይ ካብ መባእታ ክሳብ ኰለጅ ዘሎ ግዜ ሕሰብዮ'ሞ! ዝሓለፍናዮ ኵሉ ክጸልወና እንተ ዘይክኢሉ፡ በቃ እምኒ ኢና። እምኒ'ኳ ብማይን ጸሓይን ምስ ግዜ ዝልወጥ። ናይ ስራሕ ዓለም ጽልዋ ከይጸብጸብኩ እየ። ኣብ ዑደት ግዜ እንረኽቦ መድረኻት እዚኦም በረኽቲ'ዮም እሞ መን ክሓኹሮ ኢልና ተጠዊና ኣይንሓልፍን ኢና። ክንድይቦ ከለና እናተመሃርና ኢና እንጉዓዝ። ከም ኵሉ ሰብ፡ ከም ካይላ ተሰሪሕኪ ተመሊስኪ ናብ ሓመድ ትቕየሪ ኣይኮንክን። ጉዕዞኺ ዘይሰበር ሓወልቲ'ዩ። ሕጂ ራኢኹም ንቕድሚት ገይርኩም ብሓደ እናዓበኹም ክትስጉሙ እንተ ዘይክኢልኩም፡ ንድሕሪት እናጠመትካ ዝጉዓዝ መገዲ ህይወት የለን። ብዓቢኡ ከኣ ውሽጣዊ መንነትኪ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ኣውዲቕኪ ምንባር፡ ሰላምክን ሰላም ኣብ ከባቢኺ ዘለዉ ኵሎምን ምዝራግ ማለት'ዩ፡" በለልኩዋ።

"ዋጋ ዕዳጋ፧ እንታይ ማለትኪ እዩ፧" ሓተተትኒ ፍኹስ ኢላ።

"ሓደ ሰብ ምስ ርእሱን ከባቢኡን ጽኑዕን ነባርን ሕብረት ክምስርት ዝኽእል ጽኑዕ ውሽጣዊ መንነት ምስ ሓዘ እዩ። እቲ ሕቶ ድማ 'ኣነ መን እየ፡' ኢልኪ መልሲ ምጽባይ ዘይኮነ፡ ኪኖ ከባቢኺ መልሲ ደልዩ ንውሽጥኺ ዝሓተኪ ብምልኣት ንኽትምልስሉ፡ መን ኢኺ ንስኺ፧ መልሲ እታ ቀዳመይቲ ሕቶኺ ኣባኺ'ያ ዘላ መሓዝቺ።"

ፍረወይኒ ዘርኡ - ኣስመራ

ኮሪዐ

30 ሕዳር 2025

ኣንጻር ፍቕሪ ክገጥም ከም ዘይብለይ ፈጣሪ ገኒሑ ምዒዱኒ'ዩ። ኣብ እወታዊ ሓሳብ ኣዕቍቡ፡ ምንባረይ ከጾብቕ ከም ዘሎኒ ግዜ እዩ ምሂሩኒ። ረዚን ሓሳብ ኣሰላሲልካ ምስ ትጉዓዝ ከም ትረዝንን ክብረትካ ከም ዝብርኽን ህይወት ዝመሃረትኒ ሓቂ'ዩ። ኣብ ዓንኬል ህውተታ እናነበርኩ ምንባረይ ብባዶ ከርብሖ ከም ዘይብለይ'ውን ተሰዊጡኒ። ናይ ትማሊ ጸሓይ ንናይ ሎሚ ጨፈቓ ከም ዘየንቅጾ ምስ ፈለጥኩ፡ ናይ ትማሊ ጸሓይ ደሚቓ ክትበርሃለይ ምምናይ ናይ ኮንቱነት ኮንቱ ምዃኑ ተገንዚበ እየ። ነዛ ናይ ሎሚ ብርሃን ብኸመይ ከም ዝጥቀመላን ብኸመይ ድምርማር ናይዘን ሕጂ ዝነብረን ዘለኹ ጽቡቓት መዓልታት ሓደ ዓቢ ነገር እኸስብ እየ ዝሓስብ። ሽሕ'ኳ ሕሉፍ ፍጻመታት ዘይሃስስ በሰላ ይግደፈለይ፡ ተራር፡ ቈራጽ፡ ብትብዓት እትጓዓዝ ሓያል ሄዋን ኰይነ እየ። እዚ ንክኸውን ዝገበረ ግዜ እዩ። ሓይሊ ግዜ ተፈቲነ ምስ ሓለፍኩ እየ ፈሊጠዮ። ብዓቢኡ ከኣ ንሓደና ጸብለል ንሓደና ከኣ ጸምበለል ኣቢሉ ምስ ሰፈረ።

ኣርሞር (ሳግራ)

መገሻ ምስ ትጽቢታት

ዓርቢ - 10 ጥቅምቲ 2025

ቅድሚ ሽዱሽተ ወርሒ ምስ ጉጅለና ንባጽዕ ናይ ምኻድ መደብ ሓዝና። እዚ ሓሳብ ቈይሙ እንከሎ ኣዕሩኽተይ'ውን፡ "ቍሩብ ንፋስ ቀይርና ክንመጽእ መዲብና ኣለና። ነዚ ቀጨው ጨውካ ከኣ ቀቢርካዮ ትመጽእ፡" ዝብል ሓሳባት ወስ ኣበሉለይ። "ንፋስ መታሕትዶ ንፋስ ባሕሪ፧" በልኩዎም ንኽላገጽ ኢለ።

"እንተ ዘከኣልስ ንኽልተኡ ኣይምገደፍናን፣ ግን ብድድ ኢልካ እትኸዶ ይሓይሽ፡" በሉኒ። ኣንፈት መልሶም ቀብ ኣቢለዮ፣ መደብ ናይ ጉጅልና እናተዘከረኒ። ካብ ናይ ስራሕ ወጻኢ ብናይ ውልቀይ ካብ ዘይገይሽ ነዊሕ'የ ገይረ። ብፍላይ ኣብ እዋን ክራማት ናብ ርባ ምውራድ፡ ውሕጅ ክውሕዝ እንከሎ ምርኣይ፡ ኣብ ልሙዕ ቦታ ግዜ ምውሳድ፡ ካብቲ ብዙሕ ባህታ ዝፈጥረለይ'ዩ። ምስ ባሕሪ ዘሎኒ ዝምድና ግን ዕሙቕ ዝበለ ኣይኮነን።

ብቐንያቱ ካብ ገዛ ከይወጻእኩ'የ ቀንየ። ኣዕሩኽተይ ኣብ ከምዚ ስምዒት ክህሉ እንከለኹ፡ ዝይዳ ሻሂ ክንሰቲ፡ ከነዕልል ይዕድሙኒ። ኣነ ከኣ ብልምዲ፡ "መጺኣን ኣለዋ እተን ዘየውጸኣ፡" ክብሎም እንከለኹ፡ ቀልጢፎም'ዮም ዝርድኡለይ። ደሓር ግን ሕስብ እንኩብል፡ "ንፋስ ኣይኮነን ዝቐየር ዘሎዎ፣ ኣነ'የ ስምዒታተይ ክኣብብድ ዘሎኒ፡" ብምባል ካብዚ መሰልቸ ስምዒታት ከውጽኡኒ'ዮም ዝበልኩዎም ንጥፈታት ክፍትን ጀሚረ። ምሸት ምሸት ምስ ኮኾብ ምዕላልን ሓሳባት ምምልላእን ብዘይ ተረድኣኒ ንወኒ ምስልቻወይ ሽለው ኣቢላ ኣጽዲፋትለይ'ያ። ናብታ ክነብራ ዝደሊ ስምዒት መጋረጃ ቀዲደ ተመለስኩ። ኣብ ጽቡቕ ሃዋህው እንከለኹ ከኣ ንፋስ ዘቕይር መገሻ ብስራሕ መጽአ።

ናይ ስራሕ መደብ ከኣ ዝበዝሐ ናብተን በጺሐየን ዘይፈልጥ ከተማታት ብምንባሩ ካብቲ ንኽብገስ ህንጡይነተይ ሰማይ ዘዕረገ'ዩ። ምስ መጋይሽተይ ንሒዝናዮ እንኸይድ ትሕዝቶ ብምዝታይ ቀልጢፍና ወደእናዮ። ናይ ግዜ ምክፍፋል ምስቲ ራሕቂ ቦታታት ግምት ብምውሳድ መቓን ግዜና ኣቀመጥና። መጋይሽተይ፡ ንዝነበራ ናይ ዕለተ ልደታ ጽንብል ከተርክበሉ እትኽእለሉ መገዲ ሃሰው በለት። ዘይከውን ኰይኑዋ'ምበር ጎቦ ልባ ኩይና ንጉላጉልን ጎቦታትን ዘሰግር ትዕግስቲ ኣይነበራን። ንሕና ግን ኣብታ ዘበጻሕናያ ቦታ፡ ዕለታ ተርኪባ በቲ ነቲ ቦታ ዝውክል ከም እነኽብረላ ቃል ኣተናላ። ካብ ኣዒንታ ኣፍጢጣ ምጥማት ኣፋ ኣይከፈተትን ጓል ሳሚኤል። ከይተበገስና እንከለና፡ ብኸመይ ነኽብረላ ንኽእል ክስእል ቀዲመ ብሓሳባት ገሸኩ። በራሪ ሓሳባተይ ከየዕለበ በዓል ጎልጆ፡ ተሰነይ፡ ባረንቱ፡ ሻንቢቆ፡ ሞልቆ፡ ማይ ድማን ዓዲ ጉሮቶን ኩለል ኣበለኒ። ብፍላይ ኣብ መንጎ ሻንቢቆን ሞልቁን ኣብ ትሕቲ ጽላል ገረብ ሓንሰን ጭጎኖን ኣጽሊልና ኩብዕለላ፣ ኣብ ገለኡ ብዓካት፡ ኣብ ገለኡ ብርግኣን ጸባን፡ ኣብ ገለኡ ከኣ ምስ ኣብ ደንበኣን ፊዕ ዝብላ መልክዕ ገደና ዝኾና ማሓስእ፡ ዕያውቲ፡ ምራኹት፣ ምስ ናቋ ኣርሓ ደርሆን ጩቕጩቕታ ጨቓዊትን ምስ ክንክን ኣንሰይቲ ደርሆን፣ ክዳና ከኣ ኣብ ገለኡ ልውየት ምስ ኣደሬ ሮጾ፡ ወይ ኣብ በዓል ቢንቢና ንብሄረ ኩናማ ዘንጸባርቕ ነገራት ገይርካ እትጽንብለላ ዕለተ ልደት ኣብ ርእሰይ ሰኣልኩዋ። እዛ ሓሳበይ፡ ንኣይ እምብዛ ደስ በለትኒ። መጋይሽተይ፡ ካብ ኣስመራ ወጺኣ ኣይትፈልጥን'ያ፣ እንትርፎ ናብ ሳዋ። ንኣኣ ዝሓሰብኩዎ ቅድሚ ምንጋረይ፡ "ቅድሚ ዕለተ ልደትኪ እንተ ተመሊስና፡ ኣበይ ኢኺ ክትጽንብልዮ ሓሲብኪ ዘለኺ፧" በልኩዋ። ንኽትሓስብ ግዜ ኣይወሰደትን።

"መሓዙተይ ኣብ ኣድማስ'ዮም ዝብሉ ዘለው፣ ኣነ ግን ኣብ 'ላዮን' እንተ ትኸውን ዝያዳ ምስ ተሓጒሰኩ፡" በለትኒ ብጸይተይ። ብልበይ ነቲ ዝሓሰብኩዎ ምንጋር ማለት እዛ መገሻ ተኹራሪኻ ምዝዛማ ኩይኑ ስለ ዝተሰምዓኒ ነዛ ሓሳበይ እናተሓጒስኩላ ከይነግራ ወሰንኩ።

"እንታይ ኢኻ ተምጽኣለይ፧"

"ህያብ ድዩ ዝኸውን ዘሎ፧" እናፈለጥኩ ከም ዘይፈለጥኩ ንሕቶኣ ብሕቶ መለስኩላ።

"ህኡ፡" በለትኒ። ኣብ ቦርሳይ ዝነበረት ሓዳስ ርሳስ ሃብኩዋ።

"ክንዲ ብዙሕ ኣይትርኣይዮ፡" ኣብ ህያባት ምልውዋጥ ንፋዕ ከም ዘይኮንኩ ዝተነገረኒ ኣጋጣሚ እናዘከርኩ። ኣብ ገጻ ዝርኣኹዎ ስምዒታት ንኸንብቦ ቀሊል ነበረ። ምኽንያቱ፡ እዛ ርሳስ ብዙሕ ሕቶታት ክትፈጥረላ ከም እትኽእል ኣቐዲመ ተረዲኡኒ'ዩ።

"እንታይ'ያ እዚኣ፧ ኣብ ቦርሳኻ ብምጽናሓ ጥራይ ዲኻ ሂብካኒ፧ ኣነ ተመሃሪት መባእታ መሲለካ፣ ወይ ከኣ ሰኣሊት፧" ጢል ጢል እናኣበለታ ነታ ርሳስ። ዳየረይ፡ ብዛዕባ ምልውዋጥ ህያባት ብዙሕ ክብላ እኽእል ነይረ'የ። ንምንታይ ርሳስ ሂበያ፧ ኣብዛ ሰዓት እንተ ዝነግራ'ውን መልሰይ ከም ምኽኒት'ያ ክትሓስቦ። ሓሳበይ ድሕሪ መገሻ ክነግራ ወሰንኩ።

ዓዋተ - 25

ብድሆ/ኩ/ሓ/ህንጸት

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ድባርዋ - ቅድድም ብሽክለታ ቀጺሉ

ሻምፕዮን ቅድድም ብሽክለታ ማውጉቴን ባይክ ንኡስ ዞባ ድባርዋ፡ ብምኽንያት በዓል ናጽነት "ጽንዓትና ዋሕስና" ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ፡ ብ26 ሚያዝያ ሳልሳይ መድረኽ ኣካይዱ።

ተቐዳደምቲ ራብዓይ ዲቪዥን 22 ከሎሜተር ተሰሪዖሎም። ክቡይ ሃብቶም፡ ቶማስ ቢንያም፡ ኣሚናዳኣብ የናኡ ሄርሞን ወልደሚካኤል፡ እሰይ ሰዓረን ናኣድ የውሃንስ ብቐደም ተኸተል ካብ ቀዳማይ ክሳብ ሻዱሻይ ኣትዮም።

27 ከሎ ሜተር ኣብ ዝተመደበሎም ሳልሳይ ዲቪዥን፡ ኣቤል በርኸት ቀዳማይ ክኣቱ እንከሎ፡ ሙኽታር ሓሰን፡ ፋኒኤል እስቲፋኖስ፡ ሳምሶም እዮብ፡ ኤሽን ተኸለዝጊን ናኣድ ዑቕባይን ደድሕሪኡ ሰዒቦም።

ኣብ ካልኣይ ዲቪዥን ተቐዳደምቲ ሚሊ. ሳምሶም ካብ መረብ፡ ከምኡ'ውን ኤሽን ኢያብ (ጨዓይ) ካብ ጋንታ ጉዛዕም፡ ጸወታ 16 ከሎሜተር ምስ ተረፎ ንመወዳድርቶም ብዙርያ ኣልዮም፡ ቀዳማይን ካልኣይን ኣትዮም።

ደቂ ኣንስትዮ 30 ከሎ ሜተር ተሰሪዖለን። ካብ ቀዳማይ ክሳብ ሻዱሻይ ከኣ ሳምራዊ ደብሳይ፡ መርሃዊት ክፍሉ፡ የርሳሌም ማሪቆስ፡ ኮኾብ ኣብርሃም፡ መዚት ተስፋልደትን ቅሳነት በረኸትን ሐዚናኦ።

ቀዳማይ ዲቪዥን 72 ከሎ ሜተር ተሰሪዖሎም፣ ሴም ዳዊት ካብ ጋንታ መረብ ድማ፡ ቀዳማይ ኣትዩ። ሳይሞን ጸገዘኣብ - ሳዎሜ፡ ኣሚናዳኣብ ርእሶምን ዮኣሚናዳኣብ ኣሰምን ካብ መረብ፡ ያፌት የማነን ናትናኤል ጺጋይን ካብ ምስላም እግሪ እግሩ ኣትዮም።

ብዘይካ'ዚ፡ ሊግ ዞባ ደቡብ ኣብ ከተማ ዱብርዋ ንጋንታ ድባርዋን ዓረዛን ኣራኺቡ ነይሩ። ወላ'ኳ ክልተኣን ጋንታታት ሓያል ፈተነታት እንተኣካየዱ፡ ሸቶ ከመዝግባ ኣይከኣላን ዑብዑ ተፈላልየን። ብሉጽ ተጻዋታይ ናይታ ግጥም ከኣ ካብ ዓረዛ ናትናኤል ፍሻለ ምጽውዑ፡ ወከል ዜና ናይቲ ከተማ ሓቢሩ።

ኩዕሶ እግሪ ከተማ ከረን ቀጺሉ

ውድድር ዋንጫ ናጽነት ኩዕሶ እግሪ ደቂ ተባዕትዮን ኣንስትዮን ከተማ ከረን፡ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ስታድዮም ናይታ ከተማ ቀጺሉ።

ኣብ ግጥም ኣልሂላልን ኣልሳሕልን፡ ኣልሂላል ካብ ኣጥቃዓያ ረዳእ ወልደሚካኤል ብዝቐረበት ሸቶ፡ ናብ ዕረፍቲ መሪሓ ወጺኣ። ድሕሪ ዕረፍቲ ዝተመዝገበ ሸቶ ብዘይምንባሩ ከኣ ኣልሂላል 1ብ0 ተዓዊታ ናብ ፍጻመ ሓሊፋ። ረዳእ ብሉጽ ናይ'ቲ ጸወታ ተባሂሉ።

ግጥም ናይተን መራሕቲ ሊግ ዓንሰባ ዝኾና ኣልኣንሶርን ዓንሰባን ቅድሚ ዕረፍቲ ሸቶ ኣይተመዝገበን። ድሕሪ ዕረፍቲ ዓንሰባ ብመገዲ ኣይመን ጣህር ሸቶ ኣመዝጊባ መሪሕነት ሒዛ። ዳዊት ሃይለ ብዘይጸሞ በደል ብቀይሕ ካርድ ዝኸሰረቶን ብሰደሎ ዝተጻወተትን ኣልኣንሶር፡ ፍጹም ቅላዕ ረኺባ፡ የናስ ሃይለ ናብ ሸቶ ቀይሩ ኣመዓራሪያ።

ምዱብ ግዜ 1ብ1 ብምዝዛሙ ከኣ ናብ ፍጹም ቅላዕ ኣምሪሐን። ኣልኣንሶር 5ብ3 ተዓዊታ ድማ ኣብ ፍጻመ ምስ ኣልሂላል ቆጸራ ሒዛ ኣላ። ሓላው ልዳት ኣልኣንሶር ዓብድላሂ ዓብደሩሕማን ብዘምጸኦ ፈተነታት ብሉጽ ናይ'ቲ ጸወታ ተባሂሉ።

ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ናይ ደቂ ኣንስትዮ ጸወታታት ፈለማ ምምሕዳራት ከባቢ 01ን 02ን ተጻዊተን። ምምሕዳር ከባቢ 02 ድማ ቅድሚ ዕረፍቲ ካብ ኦሚጋ ተስፋኣለምን ያስሚን በዮንን ሸቶታት ኣመዝጊባ 2ብ0 ተዓዊታ ናብ ፍርቂ ፍጻመ ሰጊራ። ኣባላ ያስሚን በዮ ብሉጽቲ ናይ'ቲ ጸወታ ተረቒሓ።

ግጥም ምምሕዳር ከባቢ 06ን 03ን ሰዒቡ ተኻዪዱ። ምምሕዳር ከባቢ 03 ድማ ኣብ ካልኣይ እብረ ካብ ኣፍራሕ ያሲንን ብዝበልጸቲ ቅላዕ መቐጸዕቲ ከኣ ካብ ቅሳነት ሃይለ ሸቶ ደጊማ 2ብ0 ተዓዊታ ናብ ፍርቂ ፍጻመ ዘሊላ። ኣፍራሕ ብልጽቲ ናይ'ቲ ጸወታ ተባሂላ።

ዝመጽእ ሰሙን ምምሕዳራት ከባቢ 02ን 03ን ከምኡ'ውን 04ን 05ን ኣብ ፍርቂ ፍጻመ ክጻወታ ምዃነን ፈደረሽን ኩዕሶ እግሪ ናይታ ከተማ ሓቢሩ።

ከረን፡ ብምኽንያት 1 ግንቦት ውድድራት ቅድድም ብሽክለታ ተኻይዱ

ኣብ ከተማ ከረን ብምኽንያት 1 ግንቦት ኣህጉራዊ መዓልቲ ሰራሕተኛታት ኤርትራ፡ ብሰንበት 26 ሚያዝያ ቅድድም ብሽክለታ ተኻይዱ።

እቲ ብምወህሃድ ሃገራዊ ኮንፈደረሽን ሰራሕተኛታት ኤርትራ ጨንፈር ዞባ ዓንሰባን ኣሃዱ ባህሊን ስፖርትን ከተማ ከረንን ዝተወደበ ውድድር፡ "ውዳብ ሰራሕተኛታት ደራኺ ንልምዓት" ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ ተኻይዱ።

በዚ መሰረት፡ ኣብ ማውንቴን ምድብ 'ለ' ውድድር ዘዐዩ 29 ኮይኖም 71 ከሎሜተር ሸፊኖም። ኣቤል ታደሰ ካብ ጋንታ ሻለቱ፡ ንያሰር መሓመድ ዑመር ካብ ጋንታ መጉዓዝያ ከምኡ'ውን ኖህ ኣብራ ካብ ጋንታ ገዛ ጥኑዳ ኣኸቲሉ ቀዳማይ ኣትዩ።

ኣብ ምድብ 'ሀ' ድማ 30 ተወዳደርቲ ኮይኖም 100 ከሎ ሜተር ተሰሪዖሎም። ኣራም ገብረሂወትን ሚልክያስ መንግስትኣብን ካብ መጉዓዝያ፡ ኢሳቕ ሃይለ ካብ ገዛ ጥኑዳ ካብ ቀዳማይ ክሳብ ሳልሳይ ኣትዮም።

ኣብ ደቂ ኣንስትዮ፡ ደሊና ዳዊት፡ ሰዶና መርሃዊን ሰልሻና ተስፋሚካኤልን ካብ ጋንታ ሻለቱ ተመራሪሐን ኣትየን።

120 ከሎሜተር ኣብ ዝሸፈኑ 24 ተቐዳደምቲ ዳ ኮርሱ ብውልቂ ዝተወዳደረ የናታን እድሪስ ሳልሕ፡ ጃዳናታን ገብረሂወት ካብ ጋንታ ሬድሲ ከምኡ'ውን ንናትናኤል ኪዳን ካብ ጋንታ ሻለቱ ኣኸቲሉ ቀዳማይ ኣትዩ።

ደሃይ ዙር በኒን

ናታን፡ ሓሙሻይ ኣትዩ

ሓለቓ ናይታ ኣብ ዙር በኒን እትወዳደር ዘላ ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብሽክለታ ኤርትራ ዝኾነ ናታን መድሃኔ ትማሊ ኣብ ዝተኻየደት ቀዳመይቲ መድረኽ ሓሙሻይ ኣትዩ።

ነዛ 126.4 ከሎሜተር ዝሸፈነት መድረኽ፡ ተቐዳዳማይ ባይክ ኣይድ - ክሪስቲያንስ በሎህቦስቸክ ብ2 ሰዓት፡ 45 ደቒቕን 50 ካልኢትን ተዓዊቱላ። ብተመሳሳሊ ግዜ ከኣ ናታን ሓሙሻይ ኣትዩ።

ኬቨን ተኽለማርያም፡ 2 ደቒቕን 3 ካልኢትን ድሒሩ 10ይ ክኣቱ እንከሎ፡ ብተመሳሳሊ ፍልልይ ንፍታሌም ኤፍሬም መበል 14፡ ሚሮን ምሰግናን ህያብ ሃብቶምን መበል 25ን 26ን፡ ያፌት ሙልጌታ ከኣ መበል 37 ኣትዮም።

እዚ ውድድር፡ ሎሚ ኣብ ካልኣይ መድረኹ 155.7 ከሎሜተር ክሸፍን እዩ።

መደብ ጸወታ

ሎሚ

ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ፍርቂ ፍጻመ ቀዳማይ እግሪ

ኣትሌቲኮ ማድሪድ - ኣርሰናል 10:00 ድ.ቀ

ሰባስቲያን ሳዌ፡ ንክብረ ወሰን ማራቶን ሰቢሩዎ

'ኣዲዳስ' ንናይ ዓሰርተ ዓመታት ሕልሚ 'ናይክ ቀዲምዎ

ሃብቶም ተስፋሚካኤል (ጋዜጣ ፕሮፋይል)

ትካል ናይክ (Nike) ንዓሰርተ ዓመታት ንውድድር ማራቶን (42 ከሎሜተር) ናይ ትሕቲ ክልተ ሰዓት ንምብጻሕ ዘይተሓለለ ጻዕሪ ክገብር ጸኒሑ እዩ። ዝ. ዕላማ እዚ. ብሬኪን 2 (Breaking 2) ዝብል ስም ሂቡ ፕሮጀክት ኣጠኒሱ፣ ፍሉይ ቴክኖሎጂ ዘለዎም ጫማታት'ውን ብምድላው፡ ነቲ ብህይወት ዘሎ ብሉጽ ኣትሌት ማራቶን ኤሊዩድ ኪፕቾገ እውን ዓቢ ክፍሊት ብምስላዕ ነቲ ክብረ-ወሰን ንምስባር ንዓመታት ኣሰልጢንዎ፣ ክሰልጦ ኣይከኣለን።

ብቐዳም 26 ሚያዝያ ግና፡ ኬንያዊ ሰባስቲያን ሳዌ፡ ኣዲዳስ ጫማ (Adidas) ወደዩ ትሕቲ ክልተ ሰዓት ብምጉያይ ብ1 ሰዓት፡ 59 ደቒቕን 30 ካልኢትን ዛዚሙ፣ ክብረ-ወሰን ብምስባር ታሪኽ ኣመዝጊቡ።

ሳው፡ ኣቐዲሙ ኣብዚ. ዓውዲ ኣቀላጣፊ (ፔይስሜከር) ኮይኑ እዩ ስርሑ ጀሚሩ። ኣቀላጣፊ ማለት ኑዩም ኻዩይቲ ንናይ መጀመርያ ከሎሜተራት ርሕቀት ፍጥነት ንምሓዝ ተባሂሉ ዝኸፈል፡ ውድድር ከይተወድአ ድማ ካብ ሜዳ ዝወጽእ ኣትሌት እዩ።

ኣብ ጥሪ 2022፡ ሳው ኣብ ስጳኛ ኣብ ዝተኻየደ ውድድር ፍርቂ ማራቶን (21 ኪ.ሜ)፡ ዝ. ዕማም እዚ. ንምፍጻም 5 ሽሕ ሜትሮ ንላዕሊ. ይኹን እምበር፡ ካብቲ ዝወጽኡ ነቲ ምሉእ ፍርቂ ብምውጻእ ንዓለም ኣደንቐ። ግዜ ምስኡ ውዕል ኣትዩ። ከኣ ንማራቶን ብትሕቲ ቀዳማይ ኣትሌት ክኸውን ናይክ ብወጉ ዝ. ብዓቢ. ወፍሪ እዩ ጀሚሩዎ።

ኣትዩ። ቅድሚኡ ካብ ተወዳዲሩ ኣይፈልጥን'ዩ። ውድድር ኣብ ክንዲ ማራቶን ዛዚሙ ቀዳማይ ኣዲዳስ ድማ ድሕሪ ሓጺር ድሕሪ ኣርባዕተ ዓመታት ክልተ ሰዓት ዝዘዘመ በቒዑ።

ፕሮጀክት እዚ. ኣብ 2016 ኑዩም ኣብ'ቲ እዋን ዝዓበዩ ዝና ዝነበሮም ኣትሌታት ኤርትራዊ ዘርእሰናይ ታደሰ፡ ኬንያዊ ኤሊዩድ ኪፕቾገን ኢትዮጵያዊ ሌሊሳ ዴሲሳን መሪጹ'ዩ ማራቶን ትሕቲ ክልተ ሰዓት ክበሃል ከምዝከኣል ንምርኣይ ተበጊሱ።

ኣብ ዝቐጸለ ዓመታት ናይክ ዝ. ዕላማ ክዉን ንምግባር - ንጫማ ንኣቀላጣፍቲ፡ ንቤተ ፈተነታትን ንኤሊዩድ ኪፕቾገን ዝኸውን ሚልዮናት ዶላራት ከሲሩ እዩ። ኪፕቾገ ኣብ 2019 ኣብ ቪየና 1 ሰዓት 59 ደቒቕን 40 ካልኢትን ዛዚሙ ነይሩ። እንተኾነ እቲ ውድድር ብዘለዋወጥቲ ኣቀላጠፍቲን ብፍጥነት ዝሕብር ሌዘር (ጸርጊ) እትፍኑ መኪናን ዝተሓገዘ ስለዝነበረ፡ ከም ወግዓዊ ክብረ-ወሰን ኣይተቐጸረን።

ኣዲዳስ በቲ ኻልእ ወገኑ ካብ'ቲ ቅድሚኡ ዝነበረ ዝሓሸ መወዳደሪ ጫማ ንምስራሕ፡ ሰለስተ ዓመታት ወሲዱሉ። እቲ ሓድሽ 'Adizero Adios Pro Evo 3' ዝተሰምየ ጫማ 97 ግራም ጥራይ እዩ ዝምዝን። እዚ. 500 ዶላር ኣመሪካ ዝዋጋኡ ጫማ፡ ናብ ዕዳጋ ካብ ዝዘርጋሕ ሓሙሽተ መዓልታት ጥራይ'ዩ ገይሩ። እዚ. ጫማ'ዚ፡ ኣብ ማራቶን 57 ሰከንድ ንምቑጣብ ከምዝሓገዘ፡ ናይ ጋዜጣ ዎልስትሪት መጽናዕቲ የመልክት። ሳው ድማ፡ ነቲ ሳልሳይ ዝወጸ ተቐዳዳማይ ብ58 ሰከንድ እዩ ቀዲምዎ።

ብተወሳኺ፡ ኣዲዳስ ንሳው ካብ ጥርጣረ ሓይሊ. ዝሁብ መድሃኒት ናጻ ንምግባር፡ ፍሉይ ናይ ቅድመ ጥንቃቐ ስጉምቲ ወሲዱ'ዩ። ንወግዓዊ ትካል ጸረ-ዶፒንግ 50,000 ዶላር ብምኽፋል፡ ንሳው ካብ ዝኾነ ተቐዳዳማይ ንላዕሊ. ብጥብቂ ክምርምርዎ ሓቲቱ። ኣብ ውሽጢ. ክልተ ወርሒ. ጥራይ 25 ግዜ ተመርሚሩ። እዚ. ድማ፡ ሳው ከም'ዚ. ዝበለ ቅልጡፍ ሰዓት ምስ ኣመዝገበ፡ ዓለም ብሓይሊ. ዝሁብ መድሃኒት (ዶፒንግ) ከይትጥርጥሮ ተባሂሉ ዝተገብረ ቅድመ-ጥንቃቐ እዩ።

ቀዳም ኣብ ለንደን፡ ካብቶም ቀዳሞት ሓሙሽተ ዝወጹ ኣርባዕተ ኻዩይቲ፡ ናይ ኣዲዳስ ጫማ ወደዮም'ዮም ተወዳዲሮም። ኢትዮጵያዊ ኣትሌት ዮሚፍ ቀጀልቻ'ውን ካብ ሳው ብ11 ሰከንድ ድሒሩ ንማራቶን ትሕቲ 2 ሰዓት ብምጉያይ ሓድሽ ክብረ-ወሰን ኣጽሒፉ'ዩ። እቶም ቀዳሞት ሰለስተ ዝኣተዉ. ኩሎም ነቲ ቅድሚኡ ኣብ ማራቶን ተታሒዙ ዝነበረ ዓለማዊ ክብረ-ወሰን ኣመሓይሾምዎ እዮም። ኣብ ተመሳሳሊ. ዕለት፡ ኣብ ማራቶን ደቂ-ኣንስትዮ ኢትዮጵያዊት ኣትሌት ትዕግስት ኣሰፋ፡ ነቲ ባዕላ ሒዛቶ ዝነበረት ክብረ-ወሰን ብ9 ካልኢት ብምምሕያሽ ሓድሽ ክብረ-ወሰን ኣመዝጊባ። ብ2 ሰዓት፡ 15 ደቒቕን 41 ካልኢትን ብምጉያይ።

ናይክ፡ "ሓድሽ ክብረ-ወሰን ተመዝጊቡ'ሎ። መውዳእታ ዝበሃል ማስመር ግን የለን" ክብል እዩ፡ ንዓሰርተ ዓመታት ዝገበሮ ጻዕሪ በቲ ዝዓበየ መቐናቕንቱ ኣዲዳስ ምስ ተሰብረ ግብረ-መልሲ. ሂቡ።

"ሞድሪች፡ ንዋንጫ ዓለም ክርክበሉ እዩ" ዓላሚ ክሮኤሽያ

ዓላሚ ሃገራዊት ጋንታ ክሮኤሽያ - ዝላትኮ ዳሊች፡ ሓለቓ ጋንታኡ ሉካ ሞድሪች፡ ካብ ዘጋጠሞ መጉዳእቲ ሓወዩ ኣብ ዋንጫ ዓለም ክመርሓም ምኳኑ ብርእሰ ተኣማንነት ገሊጹ።

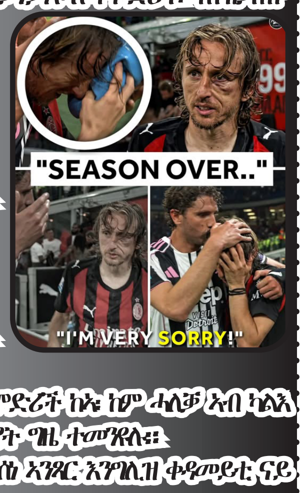

ወሳኒ ተጻዋታይ ናይዛ ሃገራዊት ጋንታ ዝኾነ ኣከፋፋሊ. ክለብ ኤሲ. ሚላን - ሞድሪች፡ ዝሓለፈ ሰንበት ምስ ጁቬንቱስ 0ብ0 ኣብ ዝተፈላለዩሉ ናይ ሰሪኣ ጸወታ፡ ምስ ኣከፋፋሊ. ጁቬንቱስ ማኑኤል ሎካተሊ. ብገጹ ተጋጪዩ። ከም ሳዕቤኑ ኣብ ጸጋማይ ምዕጉርቱ መሰበርቲ ዓጽሚ ኣጋጢምዎ፣ መብጣሕቲ ክካየድ ምዃኑ'ውን ይሕበር።

ሰሪዚ. ገጹ ዝደወላ መጉዳእቲ ንዝተረፈ. ዓመተ-ስፖርት ናይ ክለቡ ኤሲ. ሚላን ክኸስሮ ተቐሲቡ ዘሎ ሞድሪች፡ ንዋንጫ ዓለም 2026 ግና ክርክበሉ እዩ - ብመሰረት ዳሊች። "ናይ ሕውየት ግዜ ብዘተመያየ ክኸይድ እዩ። ሞድሪች ከኣ ከም ሓለቓ ኣብ ካልእ ዓቢ. ውድድር ክመርሓና እዩ።" ክብል ጸቢቐ ናይ ሕውየት ግዜ ተመኒዩሉ።

ዋንጫ ዓለም 11 ሰነ ድሕሪ ምጅማሩ፡ ክሮኤሽያ፡ 17 ሰነ ኣንጻር እንግሊዝ ቀዳመይቲ ናይ ምድብ ጸወታኣ ክተካይድ እያ።

ዜና ዓለም

ሸዊት ተኽለ

ቻይና፡ ንመግለጺ ጃፓንን ሕ/ኤውሮጳን ኮኒናቶ

ጃፓንን ሕብረት ኤውሮጳን ዝሓለፈ ሰሉይ ኣብ ዝተኻየደ ኣኼባ ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት ብዛዕባ ባሕሪ ደቡብ ቻይና ኣመልኪተን ንዘሰምዕኦ መግለጺ ድሕሪ ምኹናን፡ ጃፓን ኣብ መጻብቦ ታይዋን ምትኹታኹ ዝመልኦ ተግባር ተካይድ ከም ዘላ ቻይና ከሲሳ።

ብዘይካ'ዚ፡ ጃፓን ኣብ'ቲ ከባቢ ወተሃደራዊ ምስፍሕፋሕ ንምኽያድ መደብ ከም ዘለዋ፡ ቻይና ወቒሳ።

ምክትል ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ጃፓን ኢያኖ ኩኒሚትሱ ኣብ'ቲ ኣኼባ ኣብ ዘቕረቦ መግለጺ፡ ቶኪዮ ብጉዳይ ኩነታት ምብራቕ ቻይናን ባሕሪ ደቡብ ቻይናን ኣዝያ ከም ዝተሻቐለት ድሕሪ ምምልካት፡ ጃፓን ኑቲ ዝጸንሐ ኩነታት ብሓይሊ ንምቕያር ዝግበር ዝኾነ ይኹን ፈተነ ከም እትቃወሞ ኣረዲኡ።

ልኡኽ ሕብረት ኤውሮጳ ኣብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ስታቭሮስ ላምብሪኒዲስ እውን ንጉዳይ ወጥሪ ባሕሪ ደቡብ ቻይና ብምልዓል፡ "እዚ ወጥሪ እዚ ንሓደ ወሳኒ መስመር መራኸቢ ዝፀንቅፍን ኑቲ ኣብ ሕግታት ዝተመርኮሰ ኣህጉራዊ ስርዓት ዝፈታተን እዩ" ኢሉ።

ምክትል ኣምባሳደር ቻይና ኣብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ሱን ሌይ ብወገኑ፡ ኑቲ ብጃፓንን ሕብረት ኤውሮጳን ዝቐረበ መግለጺ "ዘይምኽንያታዊ" ክብል ድሕሪ ምንጻግ፡ "ብፍላይ ወከል ሕብረት ኤውሮጳ ኣብ ጉዳይ ባሕሪ ደቡብ ቻይና ጭቡጢ ዘይብሉን ዘይሓላፍነታውን መግለጺታት ካብ ምሃብ ክቑጠብ ኣለዎ" ክብል ኣተሓሳሰበ።

ንሱ ወሲኹ፡ "ኩነታት ባሕሪ ምብራቕን ደቡብን ቻይና ብሓፈሻኡ ርጉእ እዩ ዘሎ። ባሕሪ ደቡብ ቻይና ድማ ሓደ ካብ'ቶም ኣብ ዓለምና ናጻ ዝኾኑ መስመራት መራኸቢ ኮይኑ ይቕጽል ኣሎ" ኢሉ።

ሱን ሌይ ኣብ መወዳእታ፡ እቲ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ብቀዳመይቲ ሚኒስተር ጃፓን ሳናይ ታካይቺ ብዛዕባ ታይዋን ዝተዋህበ "ጌጋ" ዝበሎ መግለጺ፡ ኣብ ዝምድና ቻይናን ጃፓንን ከቢድ ሃስያ ከም ዘውረደ ሓቢሩ።

ትራምፕ፡ ብእማመ ሰላም ኢራን ኣይተሓጎሰን ተባሂሉ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ በቲ ንኽልተ ኣዋርሕ ዝቐጸለ ኩናት ኣመሪካን እስራኤልን ኣብ ልዕሊ ኢራን ንኽብቅዕ ዝሕግዝ ብመንግስቲ ኢራን ዝቐረበ ዳሕረዋይ እማመ ሰላም ዕጉብ ከም ዘይኮነ ተሓቢሩ።

እዚ እማመ ሰላም፡ መጻብቦ ሆርሙዝ ዳግማይ ክኽፈት'ን፡ ዕጽዋ ሓይሊ ባሕሪ ኣመሪካ ኣብ ልዕሊ ወደባት ኢራን ከብቅዕን ዝጽውዕ ኮይኑ፡ ኣብ ኑክለሳዊ መደባት ኢራን ኣመልኪቱ ዝግበር ዘርርብ ከኣ ኣብ ዝቕጽል ርክባት ክልቲአን ሃገራት ክሰላሰል ዝጠልብ ምዃኑ፡ ማዕከናት ዜና ኣመሪካ ንሓያሎ ሰበ ስልጣን ዋይት ሃውስ ብምጥቃስ ጸብጺበን።

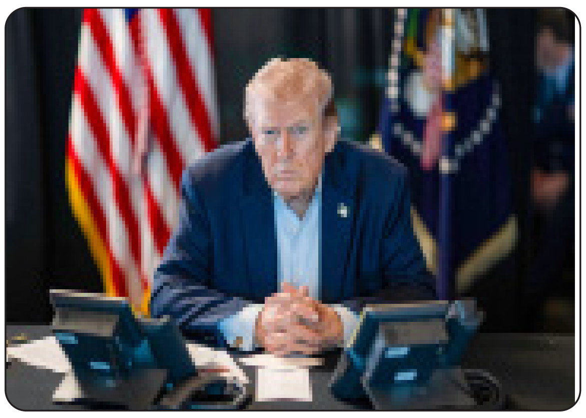

ትራምፕ ዝሓለፈ ሰሉይ ብዛዕባ እማመ ኢራን ምስ ላዕለዎት ሰበ ስልጣን ሃገራዊ ድሕነት ሃገሩ ኣብ ዝተኻየደ ኣኼባ ከም ዝተዘራረበሉ፡ ጸብጻባት ሓቢሮም።

ሓደ ካብ'ቶም ኣብቲ ኣኼባ ዝተሳተፉ ሰበ ስልጣን፡ ትራምፕ ኑቲ ኣብ ዝሓለፈ ሒደት መዓልታት ኢራን ዘቕረበቶ እማመ ክቕበሎ ተኽእሎ ከም ዘየለ ከም ዝገለጹ ቴለቪዥን ሲኤንኤን ኣመልኪታ።

ብዘይካ'ዚ፡ ሓደ ብዓል ስልጣን ኣመሪካ ንጋዜጣ ኒውዮርክ ታይምስ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ትራምፕ፡ ኢራን ኑክለሳዊ ኣጽዋር ክትውንን ፈጺሙ ከም ዘየፍቅድ ብተደጋጋሚ ይገልጽ ብምህላው፡ ኑቲ እማመ ምቕባል ማለት፡ ኑቲ ዝተመጽኦ ዓወት ዝኸልእ ማለት ምዃኑ ገሊጹ።

ጸሓፊ ክፍሊ ጉዳያት ወጻኢ ኣመሪካ ማርኮ ሩብዮ ዝሓለፈ ሰሉይ ምስ ማዕከን ዜና ፎክስ ኒውስ ኣብ ዝገበሮ ቃለ መሕትት፡ "ኢራን ኣቕሪቦቶ ዘላ ሓድሽ እማመ፡ ካብ'ቲ ከቕርብዎ እዮም ኢልና ዝሓሰብናዮ ዝሓሸ" ክብል እኳ እንተ ተዛረበ፡ ብዘየኮነ ይኹን ስምምዕ ግን ኢራን ኑክለሳዊ ኣጽዋር ካብ ምምዕባል ክትክልከል ከም ዘለዋ ኣስሚሩሉ።

ናይጀርያ - ብዕጡቓት 29 ሰባት ተቐቲሎም

ኣብ ናይጀርያ - ክፍለ ሃገር ኣዳማዋ ኣብ እትርከብ ቑሸት ጉያኩ፡ ዕጡቓት ብዝፈጸምዎ መጥቃዕቲ ብውሑዱ 29 ሰባት ከም ዝተቐትሉ ተሓቢሩ።

በቲ ንሓያሎ ሰዓታት ዝቐጸለ መጥቃዕቲ፡ ኣብ ንብረት እውን ዕንወት ከም ዝወረደ፡ ሰበ ስልጣን ናይ'ታ ክፍለ ሃገር ገሊጾም።

ምስ ሽበራዊ ጉጅለ ዳዒሽ ምትእስሳር ዘለዎ ሓደ ዞባዊ ዕጡቕ ጉጅለ ሓላፍነት ናይ'ቲ መጥቃዕቲ ከም ዝወሰደ፡ ኣብ ቴሌግራም ኣብ ዝዘርገሖ ሓበሬታ ምግላጹ ጸብጻባት ኣመልኪቶም።

ኣብ ናይጀርያ ብዳዕሽ ዝድገፉ ክልተ ዓበይቲ ዕጡቓት ጉጅለታት ከም ዘለዉ ዝፍለጥ እኳ እንተኾኑ፡ እዚ ናይ ሕጂ መጥቃዕቲ ግን ኣየናይ ጉጅለ ከም ዝፈጸሞ ቀልጢፉ ክፍለጥ ከም ዘይከኣለ'ዩ ዝሕበር።

እዚ ኣብ ጓያኩ ዝተፈጸመ መጥቃዕቲ፡ ዕጡቓት ኣብ ሰሜናዊ ማእከላይ ናይጀርያ ኣብ ዝርከብ መዕቀቢ ዘኽታማት 23 ህጻናት ኣብ ዝጨወዩሉ መዓልቲ እዩ ኣጋጢሙ። ካብ'ቶም ዝተጨወዩ ድሒሮም 15 ክድሕኑ እንከለዉ፡ ኑቶም ዝተረፉ ሸሞንተ ብውሑስ መንገዲ ንምምላስን ገበነኛታት ንምሓዝን ድማ፡ ሓይልታት ጸጥታ መንግስቲ ጸዑቕ ስርሒታት የካይዱ ምህላዎም ተገሊጹ።

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕን ካልኦት ዓቃባውያን ኣመሪካውያንን፡ ሰበ ስልጣን ናይጀርያ፡ ብጦኮ ሓራምን ካልኦት ዕጡቓት ጉጅለታትን ኣብ ዝፍጸም መጥቃዕቲ፡ ንናይጀርያውያን ኣመንቲ ክርስትና ክከላኸሉ ከም ዘይከኣሉ እዮም ክኸሱ ጸኒሖም።

ሓይልታት ኣመሪካ ኣብ ዝሓለፈ ታሕሳስ ኣብ ልዕሊ ምስ ዳዕሽ ምትእስሳር ዘለዎም ዕጡቓት ጉጅለታት ናይጀርያ መጥቃዕቲ ኣየር ከም ዝጀመሩን፡ ኣብ ዝሓለፈ ለካቲት ድማ 100 ወተሃደራት ናብ ሰሜናዊ ክፋል ናይ'ታ ሃገር ብምውፋር ንሓይልታት መንግስቲ ከም ዘሰልጠኑን ይግለጽ።

ኖርወይን ዩክሬንን፡ ሰብ ኣልቦ ነፈርቲ ንምምዕባል ተሰማሚዐን

ዩክሬን እተማዕብለን ዘላ ሰብ ኣልቦ ነፈርቲ፡ ምስ ኖርወይ ሓቢራ ኣብ መሬት ኖርወይ ንምምዕባል ዘኽእል ስምምዕ ከም ዝኸተመት፡ መንግስቲ ኖርወይ ኣፍሊጡ።

እቲ ስምምዕ ብኣምባሳደር ኖርወይ ኣብ ዩክሬን ላርስ ራግናር ኣሉሩድ ሃንሰንን ምክትል ሚኒስተር ምክልኻል ዩክሬን ሰርጌይ ቦዩቭን ኣብ ከተማ ኪየቭ ከም ዝተኸተመ፡ እቲ ካብ ሚኒስትሪ ምክልኻል ኖርወይ ዝወጸ መግለጺ ኣረዲኡ።

ዩክሬን ንሚኒስትሪ ምክልኻል ኖርወይ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ቅድሚ ክረምቲ ምእታው፡ ብኖርወይ ዝፈረዩ ናይ መጀመርታ ስርዓታት መከላኸሊ ኣየር ክትረክቦ ትጽቢት ከም ዘለዋ፡ እቲ መግለጺ ኣመልኪቱ።

ሚኒስተር ምክልኻል ኖርወይ ቶረ ኦ ሳንድቪክ ብወገኑ፡ እቲ ስምምዕ ምትሕብባር ኖርወይን ዩክሬንን ኣብ ወተሃደራዊ ምክልኻል ናብ ኣገዳስን ጭቡጥን ስጉምቲ የምርሕ ከም ዘሎ ዘመልክት ምዃኑ ኣብሪሁ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ
ፋርማሲ ገዛ ኸኒሻ	29/4/26	ጎደና ክሳድ ጉዋ195 ከባቢ 2ይ ደረጃ ቤ/ት ይሳቕ ተወልደመድህን	08202877

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services